Lunds universitet
Språk- och litteraturcentrum:
Författarskolan
FFFS M02

Intuition framför allt

Logikens sekundära roll i diktarprocessen

Veronica Härkönen

Magisteruppsats i litterärt skapande

Handledare: Immi Lundin

30 maj 2013

Innehållsförteckning

Abstrakt

1 Inledning 4
1.1 Frågeställning 4
1.2 Material 4
1.3 Metod 5

2 Intuition och inspiration 6
2.1 Regression 8
2.2 Intuition och logik 9
2.3 Det o/undermedvetna 10
2.4 Att tänka sig kosmos – Intet och föreställning 11

3 Intuition versus vetenskap 13
3.1 Innovation 14
3.2 Intuition och erfarenhet 16
3.3 Språket 17
3.4 Språket och depression 20

4 Avslutande resonemang 20

Litteraturförteckning 24

Bilaga 26

Abstrakt

Syftet med uppsatsen är framför allt att undersöka det intuitiva tänkandets betydelse i förhållande till det logiska i den skapande processen, när det handlar om att skriva en unik slags litteratur som är genremässigt svårplacerad, en prosalyrisk, grotesk och surrealistisk slags prosa med lutning åt ”det andra”. Det intuitiva tänkandet framgår då en regression uppstår, ett återgående till ett tidigare stadium i den konstnärliga mognaden; ett barnsligt vetande snarare än logiskt tänkande. Med hjälp av metafysik och hjärnmedicin utreder jag också frågan: är det möjligt att kombinera intuition och logik i skapandet av litteratur som försöker övergå förnuftet och förutspå en annan verklighet?

Nyckelord

Intuition, logik, metafysik, poesi, regression, litteratur, skapande, konstnärlig mognad, barnsligt vetande, skrivprocess, automatisk skrift, surrealism, prosalyrik.

1

Inledning

Författarskolan skall enligt riktlinjerna för magisteruppsatsen vara en ”konstnärlig utbildning på vetenskaplig grund”. Mitt sätt att skriva på i förhållande till det vetenskapliga kravet för hur uppsatsen skall se ut ger i sig upphov till ett problem som i sin tur blev mitt ämne. Såhär sammanfattas uppsatsens övergripande syfte i riktlinjerna: ”fokus i uppsatsen ska ligga på det konstnärliga, det vill säga på hur och i vilken mån man som författare kan skriva bättre böcker med hjälp av den litteratur som finns om litterärt skapande.”

Kravet på en vetenskaplig uppsats och riktlinjerna för denna samt den anbefallna litteraturlistan har gjort mig tvungen att titta på vad jag har fått ut av dessa handböcker i skrivande i förhållande till de böcker jag i själva verket funnit behjälpliga i min kreativa process. Jag vill poängtera att jag har haft nytta av andra, mer svårfattliga inspirationskällor.

1.1
Frågeställning

Vad är intuitionens roll i skapandeprocessen och hur ställs intuition i förhållande till det mer hantverksmässiga förhållningssättet till skapandet i kurslitteraturen? Jag vill undersöka vad intuitionen har för betydelse i min egen aktuella skrivprocess och ställa det i förhållande till den kurslitteratur som står upplistad i kursens litteraturlista. Jag tar upp några utvalda verk som i stor utsträckning behandlar det intuitiva (både i den kreativa processen och det intuitiva som sådant).

1.2
Material

Den djupt meditativa metod som intuitionen påbjuder i skrivprocessen förbjuder på sitt ödmjuka sätt förekomsten av skrivövningar, eller den uteblivna förekomsten av skrivövningar trycker på det intuitiva tänkandet att komma ut på skrivandets scen och ta sig uttryck. Därför har jag uteslutit de rekommenderade artiklar och böcker som omhandlar litterärt skapande, eller rättare sagt härmed berappar mig för deras användning i denna uppsats. Istället kommer jag koncentrera mig på tre böcker av andra typer, nämligen den medicinska, den filosofiska och den kosmologiska. Till en

början läser jag en där David H. Ingvar – läkare och hjärnforskare – är redaktör. Denna antologi är resultatet av en av många seminarier i konst och läkekonst som sedan ett tiotal år hållits av Svenska Läkaresällskapet, denna gång behandlades humanistiska och neurovetenskapliga aspekter på tänkande. Denna antologi består av texter författade av bland andra Agneta Pleijel i egenskap av romanförfattare såväl som Peter Nilson som förutom författare dessutom är astronom och ansvarig för den katalogisering av galaxer som numera är standardverk inom forskningen om dessa. Pleijel skriver i *Från tanke till text* om intuitionens roll i författandet och viljan att överlista intellektet, varför man egentligen skriver, vad som egentligen är skönlitterär text, Nilson om människans uppfattning om det ofattbara i *Den kosmiska tanken*.

Henri Bergson, en metafysiker och nobelpristagare, har skrivit omfattande om just intuition och logik och honom går jag in på så utförligt jag kan. Slutligen skall jag försöka beblanda mig med kosmologen och matematikern John D. Barrow som i boken *The Book of Nothing* behandlar intet och hur vi uppfattar det. Jag snuddar vid ett avståndstagande från litteraturvetenskapen och högre vetande om det område inom vilket jag ämnar verka; det litterära – och drar slutsatser utifrån dessa böcker genom mina tidigare verk *Örker*, *Då blöder majonnäsblod* och ännu äldre, publicerade texter som de korta texterna publicerade i antologierna *Sad bastard poetry* och *Fisken galer efter egen pipa* från mina tidigare skrivarutbildningar vid Ölands folkhögskola och Luleå tekniska universitet. *Örker* som en litet mer rationell tillblivelse än förstnämnda, och de äldre texterna samt det senaste projektet *Då blöder majonnäsblod* som uteslutet experimentella texter ställs mot idén om intuitionen som värdefull uttrycksmöjlighet och även metod att göra sig varse. *Då blöder majonnäsblod* – eftersom den endast är utgiven i nättidskriften *Rymden* – bifogas som bilaga efter innehållsförteckningen för att lättare kunna sidhänvisas till.

1.3
Metod

Att lära in har aldrig gett mig särskilt mycket annat än prestationsångest att förvalta kunskapen, inte förvrida den. Att göra intuitiva läsningar av lärotexter innebär stor lättnad och snabbare inlärning. Sättet att närma mig en oskriven text från sidan där skärpan ännu inte är satt, att bara ha ett litet hål att titta genom där det går att se tydligt, och att detta rör genom vilket jag ser darrar, och det som ligger utanför synfältet kan urskönjas allt eftersom är en oförskämt otydlig sak att använda som ansats till förtydligande i en akademisk utredning men någon har sagt det bättre, nämligen Asbjørn Aarnes i förordet till *Introduktion till metafysiken*: ”Utöver serier av sinnesintryck, 'att lära känna' finns andra sätt: att närma sig på det intuitiva sättet: förnimmer mer än man kan uttrycka, uppfylls

av en närvaro bortom begrepp och vetande.” (Bergson, 1992, sid 17)

I denna uppsats skall jag försöka att ha i åtanke: intellektualisera är att förstöra. Denna uppsats syfte är att intellektualisera sättet att inte intellektualisera/faran med att intellektualisera och vikten av att varsebli genom att, istället för att ta på en yta, tränga in i den.

2

Intuition och inspiration

Hur många gånger har en inte hört att det är av högsta vikt att läsa för att kunna skriva. Jovisst. Men varför är det så svårt? Olusten att läsa kan vara mer utbredd än andra författare vill erkänna. Iallafall dessa som arbetar på ett mer intuitivt sätt, och för mig som har det groteska och surrealistiska som anspråk: ”avantgarde och andra rörelser har återanknutit till den positiva sida som ligger i begreppet: respektlöshet inför all överhet och degraderande av allt högt. Det groteskas positiva funktion är [...] att relativisera normer, synliggöra diskrepanser, söka utopier och övervinna gapet mellan intellekt och känsla.” (Bäckström, *Krossa bokstävlarna mellan tänderna – språkgrotesk hos Gunnar Ekelöf och Henri Michaux*) En av orsakerna är oviljan att bli inspirerad av andra. Hur lätt är det dock inte att bli inspirerad flera år i efterhand av något man inte alls kommer ihåg? Och hur förnedrande är det inte att som inspirerad bli upptäckt? Men det är så intuitionen fungerar: Det intuitivas olust inför det intellektualiserade kommer sig av just denna plan att komma sig så långt bakåt i utvecklingen att kunskapen helt är utfrätt. Dock är detta en fysisk omöjlighet, och tur är väl det för skrivandet. En intuitiv tankeström är ett samarbete mellan intuition och de tidigare förvärvade kunskaperna. Ett samarbete med logiken även.

I mitt senaste manus *Då blöder majonnäsblod* använder jag form och språk som identitetsskydd och uttrycksmöjlighet. Till viss del skriver vi alla oss själva. *Örker* föddes ur ett lite annat håll än det senare skrivna projektet, men var lika fördolt självbiografisk, om inte mer. *Örker* kom ur en mer logisk och uppstyltad process som var väldigt mycket mer lättflytande än att skriva *Då blöder majonnäsblod*. Jag har haft svårare och svårare att få intuitionen att fungera och därför går det också trögare att skriva med åren. Utan att ha lärt mig använda intuitionen på ett enkelt sätt, eller hittat ett sätt att plocka fram den, är det svårare att skriva. Att skriva intuitivt är lätt, men vägen dit är det ej. Inte heller att uppmärksamma sina infall, att veta vad som är ett infall eller ej.

Meningen som senare kom att bli det som inledde hela bokprojektet ”Den här stugan måste målas om, sågas itu, sammanfogas igen, fyllas med ny luft, och till sist ställas i en större stuga,

under en annan himmel, i en annan skog" (*Örker*, sid 16) föddes ur en skrivövning som jag inte kommer ihåg syftet med, det hade någonting att göra med självsäkerhet och att börja med en objektiv sanning. Där hade jag redan i tanken börjat på en plats som jag känner väl till: Norrland. "Något var felkonstruerat, för även om dörren dit in aldrig var öppen fanns det alltid mygg därinne ändå." (*Örker*, sid 22). Det var väldigt lätt att samla ihop ett stort antal improviserade dagdrömda beståndsdelar som jag sedan sammanfogade godtyckligt. Det var en skildring av en verklig miljö där ingenting fanns på riktigt. Det intuitiva gav upphov till många associationer som först hade börjat i en ände av föreställningsvärlden och slutade en helt annan. Ord hakade i varandra som öglorna i ett hönsnät

> Det var en knepig dag, förklädd som en dam, med kläder som inte värmer men som är fina att titta på. (*Örker,* 2013, sid 10)

Även om den jämna uppställningen av objekt och karaktärer och även objekt som karaktärer var medveten så var vidareutvecklingen av texten en djupt meditativ och bladig process. Endast på detta sätt kom texten att bli precis som en ämnade. Utan det intuitiva tankesättet blev texten istället påtagligt krystad, som under de dagar intuitionens ventilationshål var igenproppade av prestationstvång.

"Vad gör den där svalan i kaninhålet? Vad gör glädjen, som irrat runt trädtopparna, i tjärnen fastkilad mellan tänderna på en drunknad häst?" (*Örker*, 2008, sid 25) Eller som kapitlet "Kaffet" erbjuder, ett helt annat litterärt anspråk som mest utgörs av en fars. Det är på dessa ställen som texten inte fungerar, där infallens angelägenhet inte lyser igenom utan faller platt, som tokerier. Där textens protagonist förekommer sporadiskt och ytligt utan att läsarens (eller författarens) känslor förankras i honom. Där framför allt jag som författare tagit ett för stort steg bort steg bort, i avsky och olust. I frustration över karaktären, och språket, har infallen trampats ned och intuitionens inträngande uppgift misslyckats. Där det däremot lyckats följer de intensiva sanningarna med i texten, genom författarens själ silas de in i läsarens medvetande med lätthet.

> Den mörkrädde tyr sig till de ljusa bröden och stränderna, ser upp mot månen med rödgråtna ögon. Ljudlösheten och allt det som den innesluter hatar bullret, den dövblinde ignorerar till och med det mest påtagliga pch dödssyndarna talar om prästerskapet med stor värme. Företeelser som ställda mot varandra ger energi, en förstörande sådan. (Örker, sid 38)

Då intuitionen funkar som den ska finns i den groteska berättelsen ett flytande förklarbart innehåll som dels inte går att argumentera emot men inte heller bevisa. "Ur den tjuriga yrvakna musten i

början uppstod en strömledande, självförsörjande, opretentiös, partenogenetisk, octagonal, flygg, ultraflourescerande och analfabetisk partikel. När ingen tittade!" (*Då blöder majonnäsblod,* Bilaga, sid 50)

Intuition är ett begrepp som delas upp i två delar. Dels är intuition en form av minne (en form av kunskap), som kan urvinnas genom det undermedvetna. Som övergripande begrepp är den också en beståndsdel av en samling möjligheter. Intuitioner är element av vår förvärvade kunskap. Den vetskap som kan härledas ur intuition är kunskap. För att kunna använda intuition måste där finnas en viss erfarenhet. Varför blir intuitionen med åren allt svårare att använda då?

2.1
Regression

Kunskapen man besitter blir större ju längre tiden går, förhoppningsvis. Men är det intuitivt frammanade av högre kvalitet desto yngre det är? Detta hade jag svarat ja på innan den introspektiva medvetenheten började klottra ner denna uppsats, svaret är nu nog ett annat. Någonting åt detta hållet skulle jag säga. Författaren gör nog rätt i att i hög grad försöka återgå till ett stadium där utvecklingen var en ständig process och inte en avtagande sådan, där erfarenheter och kunskap var ständigt i rörelse framåt och där de redan erövrade erfarenheterna inte var satta i stål. Ju äldre människan blir desto svårare blir det att ifrågasätta det som redan lärts in. Det gäller att våga vara lite dum.

> Calypson – Även kallad de platta skinkornas förbannelse. Snigeln far ut ur hålet när allting fryser till is. Och så har vi hattifnattarna. De ser ut som upp- och nedvända strumpor och deras armar växer ut ur armhålorna. (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 67)

När jag genomgående i tiden, i skrivprocesserna försökt gå tillbaka till det barnsliga, till tiden innan det intellektuella motståndet kom, har jag försökt att undvika att skapa utifrån erövrad kunskap och erfarenhet. Jag har allt mindre drivits av en oro inför det som skapas, om det är stringent eller uppfattas som blaj. Resultatet blev karaktärer i boken som trots respektingivande fysisk ålder tedde sig regredierade.

> De döda går bland de levande. Det ser man på utseendet. (*Örker* sid 97)

Regredieringens fördel är tillåtelsen att åtnjuta efterkonstruktionens konst. För då någonting skrivits

ur det i tid och utveckling tillbakadragna medvetandet är det svårt att komma ihåg det som precis skrivits. En efterkonstruktion kan ske genom att enbart försöka komma ihåg det som skrivits. Gå tillbaka till texten och försöka förstå vad som nyss skett. Förbjud att redigera då du regredierar, men är det nödvändigt att redigera i efterhand? Det som intuitionen har att komma med är oftast det rätta. Att redigera eller slänga. ”Väl framme tar hon den oinspirerade berättelsen som skavt mellan skinkorna genom hela resan och begraver den bredvid den jävla Hunden.” (Komma, *Du & jag utgör en egen population*, sid 44) Det är mycket viktigt att verka självsäker, för även det som skapats under total förvirring kan te sig pricksäkert i efterhand, men bara om intuitionen har fungerat. Misslyckad intuition är påklistrad och saknar kraft att fastna på ett läsande medvetande.

> En dålig dikt är som någonting obehagligt framför näsroten, någonting man bara vill klämma sönder mellan pekfinger och tumme. Han tar sats och anför:
>
> “Leversnittarne en glädjesång sjungo
> halleluja, sommaren är här
> Genom tjejmuskulaturen rinna
> vår tids enda primitiva vätska!” (*Örker*, sid 87)

2.2
Intuition och logik

Frågan är om det djupt intuitiva skrivandet och det medvetna skrivandet går att kombinera. Den som skriver som upplevt olusten inför det en håller på med vet hur ovilligt det ena följer det andra. ”Liksom idioten simmade de ut på det svarta havet i tron om att hitta sin moder och fadern som aldrig ens existerat. Jungfrufödsel låg i tiden, och maken hade ännu ej uppfunnits och skulle ej uppstå ens efter ännu en apokalyps.” (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 28) Men det medvetna måste ändå komma, i form av efterkonstruktion där det intuitiva förstärks och efterlämnar en upplyst hinna på texten. ”Kodning av måsar, majonnäsflöde, tegelstenar, räkmackorna, tänkte han. Ljudet av snöflingor genom luften (låter det annorlunda för varje?). Den elektriska strömmen en vattenmelon genererar, kanske också skrivbordet själv, med alla prylar. Skall även jaget kodas behövs det mer tid. Jaget är fullt av skräp. Det behövs en tid och en kod för allt. Tyvärr är människorna usla på att koda varandra.” (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 28) Men det gick till slut så långt att jag underlät mig att skaffa glasögon för att oviljan att lära blivit så stor. Eller som insikten uttrycktes i den första tryckta texten av undertecknad: ”HELLRE EN GALEN MAN

UTKLÄDD TILL EN TALGOXE I EN GRAN ÄN EN JÄTTETJOCK TEXT I EN TALL!” (*Sad bastard poetry*, sid 79)

2.3
Det o/undermedvetna

”Hur många famnars djup var det Kierkegaard ansåg att man måste kasta sig ut i när man tog språnget ut i tron? Jag vill minnas att det var 75 000” (Pleijel, ur Ingvar, sid 34) Jag vågar mena något annat än att språnget är ut i just tron, men något liknande. ”Djupet i en människa skapas av hur mycket hon vågar göra sig till åtlöje. Religionen, häxkraften, universitetet, universum, teatern, litteraturen; en människa är bara så djup som hon vågar sjunka.” (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 29) Jag har inte valt att arbeta intuitivt för att visa på hur intelligent jag är när jag låter min kunskap verka i andra hand, utan för att dölja hur ointellektuell jag i själva verket är. Ett annat sätt att dölja det hela på är genom att använda humor. ”Hemisfärernas lateralisering i huvudet är precis som stjärthalvornas. Det vertikala leendet är det enda sanna av människans arton.” (*Örker,* 2013*,* sid 133) Djupet som skapas i boken härrör ur det passiva intellektet.

En stor del av det jag skriver kommer jag inte ihåg att jag skrivit, vid genomläsning i efterhand. Det är en effekt av lateraliseringen av de två olika sätten att tänka, de har inte så mycket med varandra att göra. När eftertanken inte kommer direkt kommer de två olika tankesätten inte i kontakt med varandra och en verklig kontakt med texten uteblir. Innebörden eller betydelsen av det som står blir fritt flytande. Men när de båda är i perfekt samstämmighet med varandra klarar texten av att hållas uppe av luftmotståndet. Det gäller att vara uppmärksam på otaliga sinnenas medverkan i skapandeprocessen. När hörseln får vara med uppstår felhörningar som skapar tongivande effekter:

> – Då blöder majonnäsblod.
>
> – Va?
>
> – Då blöder man ju näsblod. (*Då blöder* majonnäsblod, Bilaga, sid 49)

När eftertanken är det primära i poetisk tillverkning blir resultatet tvådimensionellt. För att dikten skall lyfta behöver den vikas på mitten och lyftas. Ett platt liggande papper är lätt att förstå och läsa men ett vikt papper kan, i en viss form och med tillräckligt låg vikt, flyga. ”Bakom den mycket tunna gardinen, som sakta hyvlade mot glaset, sitter en träkatt. Med ögon av trä och stålklor skulle denna sitta länge för att se glaset nötas sönder av denna gardin. Ljudet av en aluminiumburk som

faller till golvet ter sig underligt välbekant i havet av vitt linne och skulpturer.” (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 53)

”Oförvägenheten är oanalytisk, och detta är en av nackdelarna med att vara uteslutande intuitiv som författare. Det krävs ett visst mått medvetenhet.” sade Immi Lundin till mig en gång under diskussion angående detta med intuition som arbetssätt, i egenskap av min uppsatshandledare på Författarskolan. Men stämmer detta?[1] Är det inte bara läsaren som kräver detta mått av medvetenhet, när hon vill ställa författaren till svars för vad som skapats, som ett test för vad som egentligen är innehållet? Av rädsla för att uppfatta grejen fel? Läsaren är kanske inte det viktigaste för en författare. Texten finns ju till för läsaren, men för författaren som ger efter för alla infall hjärnan tillhandahåller kommer texten i slutändan vara svår att erinra.

Att Descartes hela tankevärd stammar från en dröm han hade under vintern 1619, enligt Boel Flodgrens resonerande i inledningen till Ingvars antologi, är något av en bekräftelse på att den fria tanken har samma omedelbara klarhet som den medvetna logiken. Det roliga är väl idén Descartes fick i drömmen; den om rationalismen (”börja med att betvivla allt, att ur det enkla härleda det sammansatta” mm) (Flodgren, ur Ingvar, Sid. 13-14). Genom att framkalla kemiska rus går det att tvinga fram drömmar. Viss kemi är bättre än annan. Kemi som tvingar hjärnan att stänga av vissa delar är väl den mest användbara. ”Moses kryper ur buskaget med en kapsyl under linningen på långkalsongerna, han vill se ljuset som skapas helt utan hjälp av dagen.” (*Örker,* 2013, sid 15)

Illiterati (eller anti-illuminati) skulle kunna förklaras som fördröjd upplysthet - en sammanslagning av vetenskap och konst, tvärvetenskaplighet på en annan nivå. Motvillighet inför vetenskap gör kanske en ”smartare”, det vill säga bättre konstnär? ”Drömmarna regnar under ögonlocken på Moses. Det för honom onaturligt välartikulerade muttrandet väcker Hunden som ställer sig för att titta, men somnar om inom kort.” (*Örker, 2008, sid 25)*

2.4
Att tänka sig kosmos – Intet och föreställning

För att sätta tänkandet i kontext med oss som varelser att kunna uppfatta det skedda och det nutida vill jag även infoga framtiden och det oändliga. Där kommer det intuitiva tänkandet in, både som psykologisk process men även som en neurovetenskaplig mekanism. Att tänka sig kosmos måste, behöver vara en intuitiv handling. Vi lever inte i den bästa av världar. Den bästa av världar ser helt annorlunda ut än den vi föreställer oss, med bättre samhällsskick, en utopi. För den bästa av alla

1 Enligt Klinger/Loftus sid 761-765 är det undermedvetna inte särskilt sofistikerat, dock att människan i sena studier visat sig kunna uppfatta omvärlden korrekt även undermedvetet. Detta stärker min uppfattning att det undermedvetna är att föredra i processen att regrediera till ett stadium där intuitionen kan finna fritt spelrum.

världar består endast av ljus, genomträngande, allomfattande och icke livsuppehållande ljus. En värld utan liv är den perfekta. (Ingvar, sid 21)

Från dåtid genom nutid till oändlig framtid. Lyckas jag på riktigt vet jag framtiden istället för att bara tänka mig den.

Det är som att jag försöker att precis vara på väg att förnimma den perfekta världen, för innan den perfekta världen kan finnas måste den världen vi lever i nu förstöras. Den värld jag skriver om är den alldeles innan domedagen, där det illamåendet är ställt på sin spets. Där undergången är ett ständigt pågående, ett prutt snarare än ett bang. Det perfekta universum som kommer efter är som enligt medeltidsmänniskans Thomas av Aquino fri från katastrofer (Ingvar, sid. 20). Liv är farligt, mörkret är farligt, och det är det vi känner till. Den perfekta världen skulle vara idel ljus, och skenet skulle vara så starkt att vi skulle förblindas vid åsynen, om vi hade kunnat förnimma.

Detta behöver jag inte läsa mig till. Detta kan jag förnimma genom min konstnärligt kreativa inbillningsförmåga. Det är självklart att det är så. Som i denna tidigare citerade startpunkt för det som kom att bli *Örker*: ”Den här stugan måste målas om, sågas itu, sammanfogas igen, fyllas med ny luft och till sist ställas i en större stuga, under en annan himmel, i en annan skog.” Detta med att någon kan uppleva tragedier, vara med om kaos, ger mig ett tydligt hugskott om att denna sinnrika värld vi lever i kan falla in i totalt kaos, och försvinna (kanske in i ett ljus sju gånger så starkt som solens).

I *The Book of Nothing* skriver John D. Barrow om hur människan gärna tvångsmässigt fyller vartenda tomrum med mening, att vi måste göra nånting av ingentingen. Där ingenting finns finner vi alltid någonting. Där insikten slog mig under processen att skriva mitt senaste manus såg det ut såhär: ”Ingen är alltid flera.” (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 52)

Att skriva en bok är som att uppfinna kosmos, och att bestämma hur en bok skall börja är som att bestämma universums ursprung (Barrow, sid xii). Intuitionen förbjuder människan att acceptera ingenting. Därför skriver vi, därför forskar vi också. Men forskningen har inte alltid haft utgångspunkten i empiriska frågor (det är jobbigt när man läser saker där varje mening är så viktig att man vill stryka under). Därför är ingentinget/tomrummet/evigheten det mest inspirerande någon intuitionsdriven författare kan röra vid. I detta fallet är jag inte intresserad av den vetenskapliga bakgrunden till noll, utan av att intuitivt känna tomrummet och fylla det med mening. Då finns det ingen skrivövning i världen som kan hjälpa mig. Det finns dock sätt att hjälpa sig själv. Berusningens uppgift är att förlösa intuitionen och förslöa logiken hos människan, att låta oss göra det vi annars inte skulle ha vågat. Det som går att fylla tomheten med är ny tomhet, världens tomhet eller den förestående tomheten som redan ligger i luften, ett moraliskt vacuum. Att försöka komma åt en sinnesstämning där tanken kan vara fri på riktigt, en tillfällig stegring av ens tankekraft.

Detta kan dock uppfattas, och också vara, som att skydda sig själv från att förstås. Liksom att gömma sig bakom en form för att inte bli avslöjad som självterapeutisk eller självbiografisk. Liksom nollan märker jag att denna text i denna uppsats rör sig i en cirkel. ”Inte konstigt att man snubblar hela tiden”. (*Då blöder majonnäsblod*, Bilaga, sid 51)

3

Intuition versus vetenskap

Främst inom vetenskapen och filosofin verkar intuitionens roll ha framhävts. Men det har inte alltid varit så. Det förhållningssätt jag beskriver angående intuitionens roll för vetenskapen är något av ett framväxande sådant. En pågående process att lyfta fram det som tidigare legat dolt bakom positivism. En av personerna bakom kvantteorin till exempel, Max Planck, sade ”a vivid intuitive imagination, for new ideas are not generated by deduction, but by artistically creative imagination”. (Shavinina, sid 451) Egentligen skulle det kunna vara hela idén med tvärvetenskap; att sammanföra hjärna med själ. Jag menar då att själen skall komma först och sedan kanske hjärnan kan få komma in på ett hörn. Att kunna förnimma kosmos utan att ha läst sig till den är värdefullt då en skall författa. Också att redan från födseln inse att det universum vi lever i inte är den bästa, men likväl det mest avancerade. Att som människa hålla sig till det mätbara, till logiken, är helt och hållet idiotiskt. En sådan människa sägs inte vara en idiot, men en sådan människa kan inte heller anses vara ett geni (som det ändock på många anses).

Vägra se skillnad på ande och materia är intuitionens väg till kunskap genom att tränga undan vikten av kunskap och erfarenhet tillfälligt. Att undermedvetet använda kunskap och erfarenhet på ett osynligt sätt för att sedan synliggöra kunskap och erfarenhet genom efterkonstruktionen. Intellektet måste överlistas för att ge utrymme åt den inre verkligheten.

Så hur funkar intuition? Är det en undermedveten intellektuell reflex? Kognitionsvetenskapen berättar om intuition som ett sätt att lära in en uppgift och bli bra på den snabbare än med mer analytiska metoder; det rationella sättet att tänka. Det går långsamt, intuitiv inlärning går snabbt. Massimo Pigliucci, den italiensk-amerikanska genetikern, filosofen och ordföranden vid Department of Philosophy vid CUNY-Lehman College har förklarat att det logiska tänkandet är ett långsammare tänkande, och ger det intuitiva tänkandet fördelen att vara den snabbare av de två cerebrala processerna.

> The word intuition comes from the Latin intuir, which appropriately means 'knowledge from within.' Until recently, intuition, like consciousness, was the sort of thing that self-respecting scientists stayed clear of, on penalty of being accused of engaging in New Age woo-woo rather than serious science. Heck, even most philosophers — who historically had been very happy to talk about consciousness, far ahead of the rise of neurobiology — found themselves with not much to say about intuition. However, these days cognitive scientists think of intuition as a set of nonconscious cognitive and affective processes; the outcome of these processes is often difficult to articulate and is not based on deliberate thinking, but it's real and (sometimes) effective nonetheless. It was William James, the father of modern psychology, who first proposed the idea that cognition takes place in two different modes, and his insight anticipated modern so-called dual theories of cognition. Intuition works in an associative manner: it feels effortless (even though it does use a significant amount of brain power), and it's fast. Rational thinking, on the contrary, is analytical, requires effort, and is slow. Why, then, would we ever want to use a system that makes us work hard and doesn't deliver rapid results? Think of it this way: intuitions, contrary to much popular lore, are not infallible. Cognitive scientists treat them as quick first assessments of a given situation, as provisional hypotheses in need of further checking. (Pigliucci, sid 93)

Här kommer vi till ett problem. Hur förhåller sig denna idé som kommit till en intuitivt, till hantverket? Hur kan man skriva någonting som kommit till en på detta sätt, från ”ovan”? Intuitionen ger faktiskt en viss form! Ingvar, sid 10 förklarar att potentialvariationer i hjärnbarken kan förespå rörelser innan medvetenheten att man vill röra sig slås på. I vilande tillstånd vilar kropp och nerver och jonerna är negativt laddade. Vid uppvaknandet sker blixtsnabba förändringar i hjärnan, natriumjoner väcker de negativa jonerna som blir positiva. Kaliumjoner återställer ordningen. Flera tusen gånger i sekunden fram och tillbaka händer detta. Denna reaktion kallas potentialvariationer och vandrar upp och ner längs våra nervtrådar och gör det möjligt för oss att uppfatta världen och styra våra muskler. Till exempel fysiologen Benjamin Libet undersökte detta elektrofysiologiska fenomen angående det omedvetnas hjärnfysiologi. I mitt fall är det närmaste skrivsättet jag kan komma på den automatiska skriften. Surrealistens bästa vän. Jag kan inte med ord förklara dessa ”händelser” som mitt skrivande egentligen är i grund och botten, saker som händer. Det är en helt annan frågeställning.

3.1
Innovation

Intuitionen ger nyskapande lösningar, logiken preciserar och utpekar. Hur är det ens möjligt att med logik finna nånting som står utanför det allmänt kända? Bergson resonerar kring användandet av intuitionen som så att ”det absoluta bara kan förmedlas genom *intuitionen*, medan allt annat faller

under analysen. Det som vi här kallar intuition är den *sympati* med vilken man tränger in i ett ting så att man sammansmälter med det som är unikt – och följaktligen outtryckbart – i det. Och omvänt är analysen den operation som reducerar föremålet till redan kända element, det vill säga element som är gemensamma för detta föremål och andra." (Bergson, 1992*,* sid 61) eller tydligare formulerat: "Intuition kallar man det slags intellektuella sympati, genom vilken man försätter sig i det inre av ett objekt för att där uppgå i det enastående och följaktligen outsägliga det rymmer i sig." (Bergson, *1914,* sid 11) Här menar Bergson att det enligt samstämmiga filosofer finns två "vitt skilda metoder för att vinna kunskap om ett ting. Den ena innebär att man kretsar omkring detta ting, den andra att man tränger in i det. Den förra är avhängig av från vilkens utsiktspunkt man betraktar tinget och av vilka symboler man uttrycker sig med. När det gäller den andra punkten är det inte relevant att tala om vare sig utsiktspunkter eller symboler. Om den förstnämnda kunskapen kan man säga att den stannar vid det *relativa* och om den andra att den, när den är möjlig, når fram till det *absoluta*." (Bergson, 1992, sid 57)

Vetenskap vs intuition. Det är klart, placerar man sig själv utanför ett föremål och betraktar det, mäter det, är man aldrig helt och hållet ett med detta föremål, det är relativt. Intuitionen placerar mig mitt i det, jag blir ett med det, och jag kan uppfatta det absoluta, odelbara och oändligt delbara med detta föremål. Det är endast med själstillståndet jag kan uppfatta allt med föremålet, eller konceptet.

> Negationer och dekonstruktion var vad denna stad är uppbyggd av. Tar man bort taken och väggarna ser man vad de egentligen handlar om, tristess och den väldigt sällsynta epifanin om att det kanske finns något att hoppas på. Vissa drar slutsatsen om att hoppet ligger i det gudomliga. Många går till kyrkan i brist på annat. Söndagens drift spänner under bältet. Lördagkväll dricks det brännvin. (*Då blöder majonnäsblod,* Bilaga, sid 45)

Även om det med hjälp av språket inte går att uttrycka allt om detta föremål går det iallafall att känna, och att lösa nedtecknandet blir en enklare uppgift. Det relevanta att härleda är att logikens roll endast kan vara efterkonstruktiv, för det går inte att gå från en logisk framställning och sedan applicera intuition. "Det kan inte upprepas ofta nog: från intuitionen kan man glida över till analysen, men inte från analysen till intuitionen." (Bergson, 1992 sid 86) Det har också förhållandet mellan varandra att vara ting och medvetande, att vara ett ting resulterar inte i någon intuition, det krävs ett medvetande för detta. Och det är en viktig beståndsdel i att vara vid liv. "Det tänkande är i stånd att finna det utsträckta och att finna sig själv; det utsträckta finner ingenting, det måste bli funnet." (Bergson, 1992, sid 9) Detsamma som att bokstäver inte kan skapa ett språk, utan språket

blir till genom att finnas till i ett medvetande.

”Det konventionella språkbruket präglas av det analytiska eller diskursiva intellektet som kräver entydighet och lättfattlighet när något skall skrivas in i det praktiska livets *statik* – en oumbärlig lärobok i kampen för tillvaron. Det är till exempel av största vikt för transportfirman att få veta klart och tydligt hur mycket en staty väger eller för rammakaren att få veta tavlans mått, men sådana uppgifter är inte realiteter för den som betraktar verken som konst.” skriver Asbjørn Aarnes i introduktionen till Bergsons bok (Bergson, 1992, sid 20).

Detta enligt Bergson som en kritik mot att språket skulle anses som ett slags transportsträcka mellan två punkter, två individer. Jag ser det som en direkt förstärkning av den instinktiva avsky mot att lära in som växt fram under senare år. Att läsa har på senaste tiden inte gett mig mer än på sin höjd prestationsångest, en rädsla för att omedvetet kopiera, eller den irriterande känslan av fullkomlighet som kittlar på revbenen som Virginia Woolfs *Vågorna* då jag ingenting hellre vill än att det skall sluta, eller fortsätta, eller sluta. Christoffer Barnekow är tv-journalist, föredragshållare och intervjuare samt författare av boken Det skapande ögonblicket där han genom kända och okända skapande människor utreder påhittigheten och det som är att skapa. Han har bland annat träffat designern Olof Kolte, som säger såhär:

> Man ser möjligheterna när man inte arbetar aktivt. Man sitter och halvsover på bussen och plötsligt rycker man till och ser en lösning. När man kopplar av så frigör man tankarna. Den vakna hjärnan är en cencurinsats. (Barnekow s. 79)

3.2
Intuition och erfarenhet

Så hur har människor lyckas skapa saker som inte funnits innan? Hur kom tillblivelsen av de saker vi idag använder som ingen hade en aning om skulle kunna finnas innan de blev till? Sådan framgång är inte en slump. Innovation skapas av olika, kanske slumpmässiga erfarenheter, kanske sådana som verkat helt oanvändbara. Dessa erfarenheter skaffas genom att bli utsatt för väsentliga miljöer där innovationer är möjligheter. Någon som kommer någonvart ifrån ingenstans, ur fattigdom, kan bli en mästare efter att hen hamnar i en miljö där alla möjligheter för detta finns. Bill Gates och Steve Jobs hade tillgång till/exponerades för de beståndsdelar som kom att bli deras expertis och nuvarande status som välkända innovatörer. Det var ingen direkt slump att de kunde nå den framgången.

Beatles de musiker de blev kanske på grund av att de åkte till Tyskland och försökte lyckas,

spelade på uteställen på kvällarna. På den tiden fick de spela hela kvällarna och hela nätterna, kunde spela hela åttatimmarspass som gav dem såpass mycket exponering för det de ville syssla med att de blev duktiga på det.

Lip, det otämjbara unga geniet i serien Shameless (säsong 3, avsnitt 9), gick efter påtryckningar av lärare med på att söka in på universitetet endast om han slapp sitta i ett klassrum med resten av studenterna (han ville direkt till laboratoriet och verkstaden) ”Because...I'd like to hang out with C3PO in my lifetime and at the rate you're going that's just not gonna happen. […] I don't wanna sit in a lecture that teaches me how to modify algorithms instead of think for myself. […] Look, the people working the weaving machines, in the 17th century, you know they did'nt see the steam engine coming, […] Encyclopedia Brittannica didn't see Wikipedia coming; great things don't happen in tiny little increments. They happen when someone thinks completely differently and all you geniuses just modify algorithms.” (Abbott, Shameless, 2013)

Jag vet inte vad det vill säga att någon, till exempel jag själv, vill jämföra algoritmer med torftig prosa eller att någon som till exempel jag själv tror sig kunna tänka utanför fyrkantigheten och skriva en profetisk sanning i form av en larvig prosadikt. Där det inte ens är klart vad som är ironi eller frustration. Det som skett är iallafall ett infall. Om detta infall är ett viktigt sådant eller ej är helt upp till nästa förlag som förbarmar sig.

> Norrskenets nya budord:
>
> Lita aldrig på någon med fiskögon.
> Tvaga alltid dina händer efter att du handskats med pengar.
> Du skall icke förstöra dina pengar.
> Ingenting är ovärdigt.
> Du skall icke äta din nästa.
> Du skall icke bära ditt hierta på utsidan.
> Förfäras inför det nya, dyrka det riktiga.
> En katt är icke din präst.
> Dina barn skall vara jämnhöga.
> Du skall icke bära böcker med misstro. (*Örker* sid 17)

3.3
Språket

För att återknyta till Pigliucci, är intuitionen begränsande: ”provisional hypotheses in need of further checking” (Pigliucci, sid 93). Först kan man få ett infall, som på sitt sätt kan vara spot on,

komma nära en kärna, men detta infall måste i många fall ses över eller framför allt omformuleras. Intuitionen begränsas till en viss del, kanske till en stor del, av språket. Först en tanke, men sedan måste tanken överföras i skrift. I processen att frångå logiken i syfte att göra det abstrakta mer fattbart förloras en del på vägen. I vissa språk mer än i andra, men det språk jag brukar kan man säga till större delen är tillräckligt nyanserat. Svenskan har fler ord för tex färger än mörkt och ljust och fler siffor än 1 och 2 och ”många”. En indianstam som talar språket pirahã har inga räkneord alls. Detta folk hyser en stark avoghet att kvantifiera, abstrahera eller tänka sig utanför sin lokalitet. [2]En indianstam har för övrigt en jäkligt härlig ödmjuk bild av omvärlden; de badar inte i havet utan havet badar dem. Forskningen om att människan har en medfödd språkkunskap motbevisas i och med existensen av denna kultur och detta ur kulturen bildade språk. Viljan hos människan att tänka sig ut i de mest komplexa strukturer runt omkring är inte universell. Men den är utbredd. Och likaså är frustrationen inför språket. Detta språk som trots att det för människan är det ultimata sättet att kommunicera och förstå sin plats i utsträckningen vi kallar kosmos ibland inte kan utföra sin uppgift gestaltas bra av Henri Michaux i dikten *Gli et glo*[3].

et glo
et glu

et déglutit sa bru

gli et glo

et déglutit son pied

glu et gli

et s englugliglolera (Michaux, citerat ur Bowie, s 106)

Kanske är pirahã, detta indianspråk ett sätt att hålla depressionen på armlängds avstånd ”Smärtstillare i saliven hindrar människan från att gå under av smärtan som orsakas av att bara vara vid liv.” (*Örker* sid 61). Inte enbart för att hålla byteshandel och dylikt så enkelt som möjligt (med undantag för att bli lurade på konfekten titt som tätt) utan också för att hålla livet så simpelt och konkret som möjligt. För gudarna skall veta att ett komplext och vältaligt språk- och själsdjup inte gör mycket för att hålla människan lycklig. ”De magnifika äga företräde i tragikens terränger, och

2 Se http://fof.se/tidning/2006/6/spraket-utan-rakneord

3 Per Bäckström skriver i sin artikel om språkgroteskerna hos Gunnar Ekelöf och Henri Michaux om den senare nämnda poets attack på språket, en ilska gestaltad på en förspråklig nivå där tecknen används mot sig själva. Här är språket nästan helt påhittat med undantag för vissa betydelsebärande ord: ”pied” och ”et”.

skall högtidligen släpa fötterna efter sig.” (*Örker*, sid 23)

Grotesken är ett exempel som för författaren är ett sätt att dels, inför läsaren, skapa avstånd mellan sig själv och texten men också för att skapa avstånd mellan sitt skrivande och det ofrånkomligt allvarsamma i att utröna existensen i allt vad det innebär. Ur en samling texter i den första antologin som tryckte mina texter kommer frustrationen ut såhär:

> kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste somfinns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. **KÖTTKRIG** är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång. (*Sad bastard poetry*, sid 80)

Här ser vi en enkel upprepning av meningen ”kattmatskrig är annars något bland det vidrigaste som finns, det luktar skit på en gång.”. Hur går det att läsa denna prosadikt utan att känna den påtagliga frustrationen i den? Men konstfull är texten inte. Snarare grotesk, och förenklad ad absurdum. Det kan sägas vara en frustration över den ickefungerande logiken som en ung människa inte lyckats nå fram till.

Det är dock ett konstnärligt bruk av språket, och endast genom ett sådant, säger Asbjørn Arnes i inledningen till Henri Bergsons *Introduktion till metafysiken*, ”kan insikten komma med och förmedlas vidare, det vill säga ett språk utan dominerande begreppsord, ett ”smidigt” språk som berör fenomenen ”lätt”, som liksom ”smälter på tungan” under tolkningen och låter sig avspatialiseras och kallas tillbaka till den ursprungliga intuitionen, ungefär sådan som den visade sig före språkliggörelsen, med andra ord ett erfarenhetsnära språk.” Språket, som genom åren oundvikligen har utvecklats i individen, har gjort det svårare för denna att uttrycka komplexitet genom rudiment. Kan det vara erfarenheterna och kunskaperna som är svåra att stuva undan?

3.4
Språket och depression

Författaren Agneta Pleijel sätter fingret på hur den skrivande personens depression kan komma till.

> depressionen bryter udden av intellektet och bryskt återför människan till hennes känsloliv – där bilder föds, drömmar uppstår, där det omedvetna är aktiverad och oväntade associationer banar sig fram utan att hindras av intellektets poliser, och där man för egen läkedoms skull söker tecknen och spåren av de laddade bortglömda ögonblick som utgör grunden för känslan av ”varaktigheten”. (Pleijel ”*Från tanke till text*”, i Ingvar, s.39)

Människan har fått uppgiften att bekräfta kosmos genom att se det. Det är här depressionen kommer in hos de flesta, som en uppgivenhet inför det som på grund av rena begränsningar i den mänskliga hjärnans fysiologi vägrar att låtas uttryckas i sin helhet. Känslolivet har större chans att lyckas med denna uppgift, och genom att gå genom liknelser och litterära chansningar kommer författaren som medlem av en pöbel närmare uttrycket för varelsers förhållande till utsträckningen i rummet än annars. Jag menar här att logiken i vissa fall är ett hinder snarare än ett användbart redskap.

4

Avslutande resonemang

Jag har läst litteratur ur olika nischer i den filosofiska och vetenskapliga sfären, försökt att resonera kring hur intuition och logik slår ut varandra på olika sätt och varför intuitionen är det mest värdefulla redskapet en författare med ambitioner som lutar åt det surrealistiskt poetiska kan

använda sig av, och med egna textexempel i förbifarten varför skrivarhandböcker inte är det. Jag har gått från de tidigare texterna, genom *Örker* och vidare till *Då blöder majonnäsblod* och sett att en utveckling har skett från de allra mest rudimentära textexperiment till det mer svårgripliga i skrivprocessen som nu är igång.

Det går tydligt att se genom en läsning av olika texter från olika tidsperioder att det intuitiva måste vara i samspel med det, genom erfarenhet erfordrade, logiska – för att bli så kvalitativt som möjligt. Erfarenhet är en oundviklig, nödvändig ingrediens för att intuitionen skall ge önskad effekt, även om det erfarna helst skall verka i skymundan. Men medvetenhet är inte alltid nödvändigt då en skall skapa något nytt. ”Ty man uppnår inte en intuition om verkligheten, det vill säga en andlig sympati med det innersta av den, om man inte har vunnit dess förtroende genom ett långt kamratskap med dess yttre manifestationer.” (Bergson, 1992, sid 114)

Att bli medveten om det som ännu inte skett. Våga låta intuitionen bli ett **vetande** snarare än ett spekulerande. Det går inte riktigt att med begripliga ord beskriva vad som händer i skapandeprocessen för mig eller hur skapandet sker. I början när jag började skriva var det väldigt tydligt vad som hände men inte nu längre. Som när jag försökte meditera fram föremål när jag var liten, som när jag försökte få föremål att röra sig när jag blev lite äldre, så funkar min skapandeprocess idealt.

De först skrivna texterna av en ung Veronica Härkönen kunde gå till på samma sätt som att försöka få ett objekt att röra sig genom att bara titta på det, nämligen att ta så olika ord som möjligt, tagna ur luften, och sammanföra på ett arbiträrt sätt. I en handvändning har den unga författaren hittat en form, och en stil, och en känsla. En skrattretande sådan men hur som helst.

En tongivande del i min aktuella skapandeprocess är att höra fel, lyssna halvhjärtat på det som händer runt omkring och sedan uppmärksamma vad som hänt och genast skriva ned det, som till exempel i titeln *Då blöder majonnäsblod* (då blöder man ju näsblod), och en fotografisk utställning *Multi Mayonnaise* (multi millionaires).

För att skriva något verkligt unikt – för mig är det viktigt – gäller det att återgå till ett stadium eller sinnesstämning som fanns innan jag hade fyllt upp kunskapskällan till den kritiska nivån där det kändes som att den låg och skavde på och proppade igen den otämjda, avantgardistiska ambitionen. Innan jag hade fyllt 19. Inte för att jag hade erhållit någon särskilt stor mängd kunskap eller så många viktiga erfarenheter än, men ett slags onödig medvetenhet hade tagit över. En viktighet hade tagit sig in där vårdslöshet och lust tidigare funnits. Det är bäst att bli så omedveten som möjligt när man skall skapa någonting nytt och unikt, även om resultatet blir blaj, öppna upp sitt undermedvetna för det som gått förlorat i bildningsprocessen. Öva upp den logiska sidan att gå åt sidan. Den arbetar på ett annat plan än intuitionen och i den diktande processen är den användbar

först då intuitionen gjort sitt.

”Dikternas verk har sin källa i ett djupare skikt av jaget än det som biografin kan nå – *le moi superficiel*.” (Bergson, 1992, sid 15) Det skikt han talade om kallas le moi fondamental. Ett djupare själsliv helt enkelt. Att intränga snarare än bara ta på.

Att ha duktighetskomplex är kontraproduktivt. Det är inte nödvändigt att kunna hantverket för att kunna uttrycka sig unikt, inte heller att vara bevandrad i litteraturvetenskap. Att ha kunskap om- och erfarenhet av världen är en förutsättning att kunna använda intuition på ett bra sätt och låta infallen tala för sig. Att vara osäker på sitt hantverk är en naturlig del av all konstnärlig verksamhet. För att skapa en unik text gäller det inte att räkna adjektiv, vara medveten om sina stilmarkörer, att skriva långt, eller kort och effektivt, att kunna dra en dramatisk kurva, att vara duktig på satslogik, rättstavning eller utnyttja interpunktion och radbrytningar på ett poetiskt väsentligt vis, att vara tillräckligt grotesk, verklighetstrogen, sval, pregnant eller stringent. Bara att hitta det rätta uttrycket. Och det går inte att läras.

Det gäller att inte bli överväldigad av alla val och istället hitta fram till sin uppfattning om kosmos. Människan har språket som sitt tillvägagångssätt att formulera och förmedla små bitar av det kosmiska till en större helhet för andra människor att lättare kunna absorbera. Matematiken till en snävare formulering. Sitt förhållande till den Stora Bilden kommer människan till i sin största rätt genom språket. De största hoppen mellan den mest rudimentära dimensionen till de mer komplexa kommuniceras med störst lätthet genom detta system, som för barnet har lika stor vikt att lära sig använda som att lära sig att gå. Språkets uppgift är att kunna förmedla och förvandla de mest abstrakta koncepten i den individuella föreställningsvärlden till yttranden för andra individer, framför allt i skrift, bestående i tid och utsträckning. Omfattande kunskaper i språkvetenskap eller litteraturvetenskap inte i sig ger förmåga att uttrycka sig, istället är själva åldrandet och förruttnelsen en läroprocess, det gäller att vara uppmärksam på de infall den i allt långsammare takt cellförnyande hjärnan tillgodoser medvetandet i så stor utsträckning som det bara går.

Det finns många situationer där det går att tänka för mycket. Ett kärleksförhållande märker av sin undergång där resonerandet tagit övertag över känslorna. Eller där ett skämt förklaras som om huvudsaken av skrattet skulle vara att uppvisa en korrekt förståelse av konceptet ”humor”.

Att människan endast kan bekräfta kosmos och intet (som aldrig är tomt) genom det seende som hon har till sitt förfogande ger upphov till hennes konstnärliga depression. Den är ett uttryck för den uppgivenhet inför de begränsningar som fysiologin sätter upp. Det Stora Hela vägrar låtas uttryckas i sin helhet. Där framkommer istället känslornas viktiga roll. Genom liknelser och stora litterära hopp kommer författaren närmare det som utsträckts för hennes ögon sedan tidernas begynnelse än någonsin annars. Där kan logiken inte hjälpa henne, utan sätter i de flesta fall käppar i hennes

stödhjul och gör processen fram till det oändliga och absoluta långsam och obekväm. Det jag kommit fram till i mitt resonerande runt intuitionens roll i min skapandeprocess är framför allt att ett intuitivt förhållninggssätt till litteraturen är svårare än det hantverksmässiga. Det är snarare en filosofisk fråga än en uppgift för det rationella att omhänderta. Det går inte att bevisa min tes. Det skulle kunna skrivas bättre böcker med hjälp av annan inspirationslitteratur än de handböcker som står att finna på kurslistan till författarskolan, även om det inte går att skriva ”kurslitteratur” som på ett pedagogiskt sätt behandlar ämnet.

Litteraturförteckning

Facklitteratur

Barnekow, Christoffer, *Det skapande ögonblicket,* Arena, Värnamo 2006

Barrow, John D., *The book of nothing*, Jonathan Cape, 2000

Bergson, Henri, *Introduktion till metafysik*, Pontes, 1992

Bergson, Henri, *Intuition och intelligens: inledning till metafysik*, Stockholm 1914

Bowie, Malcolm, *Henri Michaux: a study of his literary works*, Clarendon Press, 1973

Bäckström, Per, *Krossa bokstävlarna mellan tänderna – språkgrotesk hos Gunnar Ekelöf* och *Henri Michaux*, Nordlit. Arbeidstidsskrift for litteratur, Det humanistiske fakultet, Universitetet i Tromsø, nr. 8 2000 hämtat från http://www.hum.uit.no/nordlit/8/backstrom.html

Flodgren, Boel, *Inledning*, i Ingvar, David H, *Att tänka sig: hjärnkunskap och vitterhet,* Svenska dagbladets förlag, Södertälje, 1994

Hadenius, Patrik, *Forskning och framsteg* 6/2006, hämtat från http://fof.se/tidning/2006/6/spraket-utan-rakneord

Ingvar, David H., *Att tänka sig – Hjärnkunskap och vitterhet; Ett Berzeliusseminarium*, Svenska läkaresällskapet, Svenska dagbladet, 1994

Klinger, Mark R., Loftus, Elizabeth F., I*s the Unconscious Smart or Dumb?*, University of Washington 1992, hämtat från http://heatherlench.com/wp-content/uploads/2008/07/loftus-klinger.pdf

Pigliucci, Massimo, *Answers for Aristotle – How science and philosophy can lead us to a more meaningful life*, Basic Books, 2012, hämtat från http://www.scribd.com/doc/122317328/Pigliucci-

Answers-for-Aristotle

Pleijel, Agneta,”*Från tanke till text*”, i Ingvar, David H, *Att tänka sig: hjärnkunskap och vitterhet,* Svenska dagbladet, 1994

Shavinina, Larisa, V., *The international handbook on innovation, Understanding scientific innovation: the case of nobel laurates*, Elsevier science, 2003, sid 451

Skönlitteratur

Abbott, Paul, *Shameless*, 2013, s03e09, 22:10

Härkönen, Veronica, *Du & jag utgör en egen population*, ur *Komma*, 1/05, Bok i Norr, 2005

Härkönen, Veronica, *Då blöder majonnäsblod*, 2012, hämtat från http://rym.dk/veronica-harkonen-da-bloder-majonnasblod/ och http://rym.dk/da-bloder-majonnasblod-del-ii/

Härkönen, Veronica, *Sad bastard poetry*, Ölands folkhögskola, 2004

Härkönen, Veronica, *Örker*, Lunds universitets författarskola, 2008

Härkönen, Veronica, *Örker*, Radiourologen förlag, 2013

Då blöder majonnäsblod

Veronica Härkönen

Prolog

Majonnäsen är långsam. Havo har tampats med detta under en tid. I detta består att Havo har extremt snabb reaktionsförmåga och lever inte i realtid. Han ser ljusets strålar komma nära honom och flyta över golvet, slå mot en fönsterruta och sakta närma sig honom i bullrande, vällande vågrörelser. Majonnäsen är en tidsmarkör. Både för lång tid och kort tid.

– Vad händer efter apokalypsen då? Någon måste inventera. Det som finns kvar kommer vara viktigt. De små hålen kommer nog bli stora hål. Träd, gungor och lekställningar och stolar och fåglar kommer se annorlunda ut. De fasta skinkorna kommer se annorlunda ut. De fasta skinkorna bliva platta och livlösa. Jag är inte säker på om jag vill vara här efter apokalypsen...

Kapitel 1 – Majonnäsen

Under molntäcket ligger en stad utsmetad. En beige och grå massa av kuber och statyer. Vingarna från ett tusental flockfåglar viner som en lungsjuk kvinnas andetag över havsytan och gör fotgängarna på hamnen illamående. Varje människa vaknar illamående, vare sig hon har trädgård eller endast balkong. Det är ljusets fel, solens.

Det behöver utfyllnad, det är för tomt. Det behöver reklam, produktplaceringar, penisförstoringspiller. Inte substanslösa beläten - som förr. En lam skröna om liv och död och liv efter döden, eller ens liv i livet. Stora män som förändrar historien för samtliga generationer som komma. Världshistoriens ända. Han. Och Han. Han bor bakom ett staket som är vitt och viktigt. Innanför det släpper han några. Andra får stanna utanför, och han talar till dem högt så att de hör. Innanför ytterdörren kommer endast några få, och de är medvetna om det privilegium de tilldelats. De är priviligerade, som maskarna i en kompost. De är kaffesumpet som huserar en stor, kraftig fikus. Innanför huvudet kommer dock endast ljuset. Det kommer in genom två små hål, och fastnar. Det kommer aldrig ut igen. Ljuset är dömt att för evigt vistas i den tomma tristess som utgör Pastorns kranium. För evigt måste det utgöra ledsagare åt ett vilselett människodjur, under en hel livstid iallafall. Sedan åter varda till ljus. Till jord skall han åter varda, och åter släppa ljuset fritt.

– Fan lämnar du stenar överallt så man bara snubblar...

Han skrapade upp knät; tyget skyddade endast för mjukare material, som annat tyg, eller vidröring från annans hand. Hans andetag är ansträngda, han rosslar och lungorna piper medan benen försöker få fäste på gruset; knäna viker sig och han faller, denna gång baklänges.

– Ser du, majonnäsen? Ser du den nu?

– Nej, ska jag vara ärlig, Havo, jag ser den inte.

Badkaret är det enda stället av lugn. De mjölkiga vattnen i tjocktarmarna flyter lättare om vintern. Kylan frisätter värme i hjärtat. Tuggmotståndet i håret utgör skydd för onda tankar. Det var de nya vidundrens tid, men de var så futtiga att det skulle mycket till för att bli förskräckt. De var bara barn, små, blöta ungar som knappt hade lärt sig att gå på alla tre. Liksom idioten simmade de ut på det svarta havet i tron om att hitta sin moder och fadern som aldrig ens existerat. Jungfrufödsel låg i tiden, och maken hade ännu ej

uppfunnits och skulle ej uppstå ens efter ännu en apokalyps.

Kodning av måsar, majonnäsflöde, tegelstenar, räkmackorna, tänkte han. Ljudet av snöflingor genom luften (låter det annorlunda för varje?). Den elektriska strömmen en vattenmelon genererar, kanske också skrivbordet själv, med alla prylar. Skall även jaget kodas behövs det mer tid. Jaget är fullt av skräp. Det behövs en tid och en kod för allt. Tyvärr är människorna usla på att koda varandra.

Och han märkte aldrig att han hade somnat, en ljusstrimma nuddade vid hans fotknöl.

Kattsvans

Han hade bara inte orkat sätta på sig kattsvansen. Den magiska svans av kattmodell som han beordrats tillverka och dansa med i gudinnan Basts ära.

En svans är ändå bättre än öron, tänker han.

– En katt har så många idiotiska attribut. Jag förstår inte varför alla älskar katter. Katt.

Ordet är en spya som faller platt.

– Du rimmade.

– Gjorde jag? Det var det jävligaste.

– Det var inga rosor eller violer men du behöver inte låta så arg. Jag gillar inte när du blir arg för småsaker, när du är full.

– Jag är inte! Full.

– Men du är arg?

– Nej jag är inte arg, heller!

– Nu gör du det igen.

– Var är toan?

– Den är sönder.

Nu började Havo skrika. Ingen tog hand om någonting längre, och han skulle antingen sparka in dörren eller pissa på den. Omisskännliga tecken på ilska. Hotar han med piss är det illa. Så är fallet med varje man och katt. Pissar skrället på sängen är det bara att avliva. Dörrar är till för att bli insläppt genom, får han stå utanför hämnas han. Han tog ett steg ut i gången, satte foten på en hunds svans. Den vaknade inte ens. Sievert följde honom med blicken, han var grå. Suddig i konturerna efter för många groggar. Djupet i en människa skapas av hur mycket hon vågar göra sig till åtlöje. Religionen, häxkraften, universitetet, universum, teatern, litteraturen; en människa är bara så djup som hon vågar sjunka.

– Prästen som döpte mig tog min svans. Han tog även patent på min själ.

(Hell, Bast, hell)

Promenaden genom den av tidigare regn glänsande staden. Eller var det majonnäs? Var det en stad eller en...by. Det gick trögt, spindlarne gingo fortare än dessa två. Men de var varandras kryckor. En man stod vid sin bil och sparkade på bakdäcket. Tillsammans gick de som en, en åttaarmad bläckfisk till och med när de förlorade en

lem stod det dem alltid en åter. Hade de inte skålat för varandras framtid så många gånger hade de kanske varit två separata individer just nu. Uttråkade, separerade från varandra i nykterheten, och med dubbel styrka att försöka utplåna. Vägen hem tog hela natten, för de stannade, urinerade, hälsade, gick baklänges ett tag, vände om vid en stoppskylt och tog vänster där det till höger låg en svag aning av rännskita över gatan.

Början av dagen hade stämt överens med alla spådomar. Varm redan i gryningen. Grymheten visade tecken bland måsarna. Rikedomarna kom till honom i form av ett upphittat mynt. Han hade varit nykter. Gryningen i sig var aldrig god, det var där ljuset bullrade in över horisonten. Den drypande flottigheten som lämnade alla löv, vartenda grässtrå och trädstam slemmig. Smakande av fläsk och beboelse. Nu hade han i all desperation råkat lägga ett besvärligt kort. Istället för att underlätta framtiden och kreativiteten tycktes detta kort håna honom. Se så djupt han sjunker. Ge honom ”blockerad fantasi, förnöjelse, eldfängd, våldsam, svartsjuka, depressiv, vildsint, oberäkneligt” som ledord. Se vad det gör med honom. Få honom att dansa.

Hans torra händer lämnade hudflagor på tyget men de var iallafall såpass bestämda och sammanhållna att de sydde en rak söm. Det var något speciellt med detta tyg, eftersom det skulle till att föreställa självaste Hud. Någonsvans i huset skulle de dansa tillsammans. Svansen skulle få saker att hända med honom. Han var svansken som skulle ha den i svanken. Han ville göra saker med sig själv när han hade den på sig. En svans är något som varje människobarn sörjer förlusten av, så snart det blivit medvetet om sin omgivning och sig själv. Fingrar rör vid ryggslutet, där den lilla stympade kotan sitter, och barnet frågar om svansen ramlat av. Det sörjer som om det var precis nyligen den funnits kvar, och smärtan av insikten följer det genom resten av dess liv.

Medan han sydde klämde de nakna tårna åt kring mattans ludd med en apas kompetens. Alltid dessa tår, de var för rörliga hade hon sagt. Svansen hade ramlat av som den skulle, men han skulle alltid ha kvar sina apfötter. Nästan som om de hade tumgrepp. Och lite päls.

Det kunde ingen ta ifrån honom. Alltid hade han sina händer och fötter. Och nålen arbetade bra. Ett bra verktyg som gjorde sitt. Han är sitt eget verktyg, en hammare som nedslag för nedslag hamrar in vardagen runt om i bygden, slag för slag präglar han in sin existens i bordsskivan med nävar fyllda av beslutsamhet att finnas till.

Han kallade på kattgudinnan Bast och suckade och sade lågmält:

–Jag skulle vilja leka med dig en stund. Vill du komma? och han snubblade över sina

–”l”.

Hans kläder smet åt, som efterfrågat. Sinnliga var hans kläder. Han kände svanskotan värka, och rörde sig så sensuellt han kunde, med rullande höftrörelser och stirrig blick, fäst på en punkt mellan bergen och haven. Såhär rörde de sig. En katt har också ibland en kniv som den håller mellan tänderna. På så sätt drar hon ner kraft från himlen.

Öl. Ett långkok av bakterier och korn. Och detta njuter vi av.

Efter Havoc

Som om det funnes höghus. Några stycken har funnits, men de är borta nu. Det högsta huset här är en kyrka, Tornet är gjort av nedsmälta tomglas, bruna, vita och gröna. Interiören är ett försök till en perfekt spegel, utan tendens till grönt. Arkitekten var fullständigt full, ständigt, och dessutom hade han kyskhetskalsonger under vintern.

Det sades att de avled på grund av dåligt självförtroende, ändlös oro för huruvida deras rynkor var för djupa och deras sinnen för grunda. Tanken på döden gjorde döden snabb på foten.

Om de bara hade fokuserat på någonting utanför deras egna magar någon gång. Allt kött, de dog väl för att de åt döden. Och döden kan inte självdö. Där satt de på gruset som bildats när huset rasade. Havo rörde runt lite i dammet med en sprucken tånagel.

Det var olidligt. Att vänta på att trädet skulle landa igen så man kunde gå hem nån gång. Det kom kanske inte att bli dag, men natt, eller när sprickorna i marken kläckte maskar av ljus kanske det blev dag, fast natt.

Ändens tolerans

Eh eh sol? Va ä dä?

Det är det som finns kvar som man kan vara algerisk mot.

Nu sväller ögat inte upp av att det kliat med handen som det hållit päronet med, nu är händerna fulla av solsken, och ögat lyser, sväller upp och händerna faller.

Devolution

Under en kort period på Jorden härskade de. Det som kom att bli deras fall, och en inte alls märklig förklaring till deras änglalika framtoning, var bristen på förstånd. Ett mikroskopiskt hjärta. Genitaliskt andningssystem. Gul hjärna, som galla ungefär. En omärkbar värme vid vingfästena. Under livets vår började de äta, sedan kunde de inte sluta. Ju mer de åt, ju närmare dödens höst närmade sig, desto mindre blev de. Som värmemolekyler rörde de sig snabbare och snabbare och bara försvann i vibrationerna när Calypson for upp i förti fortissimo.

Ett fult sakrament

Ett blad har bevarats, det är gult och skört och ligger inlåst i en lufttät box på Majonnäsens institution. Det som står skrivet där, troligtvis på traditionell svenska från protoapokalyptiska tiden, är till hälften uttolkat som något slags religiös, möjligen filosofisk skrift. Andra hälften förbryllar vetarna såtillvida att rotvälskan har fått närmast celestialt rykte om sig. En kod skriven på pantometer för att visa råttorna tillbaka till paradiset, en godnattvisa för de lärde som blåste omkring i kimröken, i morgonen.

Gatan var tom, nästintill vacuummättad bortsett från dimman. Dammet yrde när vinden tilltog. Några vita, skrovliga typer materialiserades ur diset, och de lösete gåtan om bladets upphovsman. Kvinna. Ett "en", snarare. Hon som skrev detta. En inventering av vad som fanns när världen fortfarande var mättad av syre, innan takpannorna flög huller om buller på gatorna. När vattnet var kyligt om fotknölarna och måsen övade flygattacker ovanför.

– Jag hörde att hon var rätt ful, rentav grotesk ...

– Men på avbildningar är hon ju behändig.

– Alltså, på den tiden fanns det något som hette brightness/contrast som folk använde sig av, likt egyptierna av sitt kol, för att göra sig själva vackrare. Alla tider har väl haft sina tricks. I början var det kol och skuggor, sen kom ljuset. Allt beror väl på om man vill dölja eller framhäva. Jag vet inte vilket som är bäst...

– Titta bara, hon har helt släta drag. Liten grisnäsa, små intensiva ögon som tycks lysa av sig själva snarare än reflektera ljuset runtomkring. Hur kunde man åstadkomma sådan skönhet av bara sånt där?

– Du ser ju vad som händer när blixtarna kommer, det mjukar ju upp den mest strålskadade till gudalikhet. Ljuset tar sig in i varje mörk vrå i ansiktet.

– Den där statyn som står halvt söndervittrad på torget, den är beviset.

– På vadå?

– På att hon var snygg.

– Efter några hudlager, ja kanske.

De vite smälter in i diset vid andra sidan och det blir tyst igen och som för förtydligandets skull lyses det närliggande området upp av en serie blixtar. Dammet

glittrar som sand av metakristall när notostracans av varierande storlek tar till flykt från lystern. Stenar på sjuttio ben vardera som finner skydd undan reflektiv lättfattlighet. De är vackra, men inte i det starka sken som är de tydliga kontrasternas inrättning, utan där ytan kan smälta ihop med själen, där ögonen aldrig vänjer sig.

Blad efter blad, tänkte han. Är böcker uppbyggda av blad eller bokstäver? Eller efter form? Prosa eller poesi, vilken har den starkaste uppbyggnaden? Kan man se på en boks sönderfall vilket som doldes inuti? Är det limmet eller texten som håller den samman? Är det fiber eller fragment? Är en bok som en apelsin? Nej. En bok är torr och sprutar inte blod på samma sätt. Allting är statiskt i en bok men den utstrålar inte ljus om man kopplar den till en sladd. Det går inte att få en bok att lysa om man inte läser den. En bok bör alltid läsas sakta. Om den inte går att läsas långsamt, om det är för smärtsamt, då är boken inte fräsch. Det går att skilja på bok och bok. Och då gäller inte inte bara storleksmässig skillnad. Det finns ett slags kod i alla böcker. Den har människan hittat på själv. Det kan verka mindre intressant med denna slags kod, för en som är så intresserad av koder som jag är, men skillnaden på denna kod och andra, organiska koder, är att den kan betyda vad fasen som helst. Vad i skithålet som helst. Och det är det som gör mig så förbannad. Vad skall man med en sådan till? Jag förbryllar mig så jag måste ställa mig upp och få ner lite av blodet i knäna istället. Om en bok måste slukas med tilltäppt näsa är den för gammal. Där har vi likheten mellan boken och apelsinen.

Kapitel X

En annan grej med majonnäs är spåren av den i naturen efter en särdeles solig dag. För att inte tala om papprena. Glansen, den matta sugna blicken hos djuren och den vattenavstötande ytan på blad och strå. Det är som om naturen fått en ny försvarsmekanism.

– Helvete.

– Råg.

– Jag kan inte äta gluten längre, och inte heller laktos. Jag fylls av luft och vet inte om jag skulle kunna sväva upp mot rymden.

– Stå still, jag blir helt nervös när du går runt sådär.

– jag bara försöker mäta...

– Vänta stå still, du har en insekt i håret.

– Jag försöker bara mäta hur långt jag kan stå framför fönstret utan att glaset börjar bukta inåt och spricka.

– Du behöver hjälp, kanske borde du gå till

– Ett systembolag?

– En psykodynamiker.

– Jag är tillräckligt frisk för att förstå grundläggande fysik.

Havo formade händerna, tumme mot tumme, pekfinger mot pekfinger så att ett tomrum bildades mellan dem.

– Hål.

Sievert stirrade genom hålet, osäker på om han helt enkelt skulle gå hem, ut i den skymmande stillheten. Ur tomrummet stirrade ett öga på honom, övertygande.

– Hål. Jag skall förklara sen. Jag måste gå.

– Var ska du?

Havos kappa var åtsmitande och fransade sig, inte dess ursprungliga design eller syfte kan man säga. men hädanefter är man ”en”.

Små hål

Därför var fotografiet viktigt. Det var litet och viktigt. Det var matematik, en formel för omvärlden att läsa. Ljuset i matematisk visuell form. Små hål var små och viktiga. Allt berodde på storleken. Var hålet litet blev det lite ljus. Ett stort hål släppte in för mycket ljus, och det blev svårt att andas.

Vad de gjorde med sina liv? De räknade.

Ögonen var viktiga och små. Beroende på ljus eller mörker, anpassade dem sig själva genom att dekonstruera, destruera eller konstruera en kemikalie.

Han vaknade och höll isbiten som om det vore hans sista smörgås, ja, det var väl ganska dumt men det var bara sån han var. Det var en dröm och han ville aldrig någonsin ha smörgåsar. Det var ju hon som ville, han ville bara ligga i sängen och hoppas på att han skulle dö i sömnen, eller att något kul skulle hända. Han var i hennes drömmar, den tunne, vite, utan vilja till djupare själsliv. Små ögon och hungrig käft.

Han visste att majonnäs flöt snabbare än tid. Det gjorde den. Små hål släppte in mindre tid per sekund än stora hinder. Det visste vilket barn som helst. Trots det, trots att de visste, ville han inte. Han ville inte ha det! Han ville ha mer tid, mer flit, mer bokstävlar, en nyfödd som redan kunde stava till sin stundande död. En glass som stavades apokalyps. En trädkrona istället för en femkrona, ointresserad av rikedom söker han tid och natur. Vaken, inte död. Träd, inte avträde. Han vaknade av ett desperat ansikte där, istället för hans eget. Små ögon istället för stora, bruna. Allt är föraningar.

Han vaknade och trampade i det som katten lämnat, istället för en hög majonnäs. Istället för en hoppfull hand, ett handlöst hopp. En gammal hand, av medicinsk marijuana förvandlad till ung. En tom mage, en magnifik tomhet. Något tomt, eller hellre ett annat, bättre ord för tomt, här, gick alltid att fylla med brännvin. Brännvin var som det var av en stor anledning. Det löste upp majonnäs, löste upp tid, den rasade fort fram i rumtiden och löste upp allt i dess väg; smärta, minnen, jord under naglarna, rätade upp det som voro krokigt av stelhet, men dock ej rigor mortis. Fick en att dansa när en vill dö i sömnen, ta upp kattens träck och måla krigsmask, den fick en att vada snabbare genom majonnäsen under dagtid. Brännvinets makt över majonnäsen.

Så varför inte gestalta människor genom de små gluggarna? Ljuset måste få fysisk form för att konkretisera problemet här. Verkligheten var för smärtsamt klar. En

dimension av endast kontrast och ekvivalenser. Människor var instabila abstraktioner, de andra tingen, i ordningsföljd från mest instabila till mest stabila, var i samma ordningsföljd enklare än andra att ta in. Ett känsligt sinne som Havo klarade inte den renaste formen av abstraktion, utan var tvungen att konkretisera den. Det handlade inte om när han som liten blev inknuffad i en grotta som bestraffning för sina synder (syn, lukt, smak, känsel och hörsel), åt narkotiska växtgenitalier som han hittade därinne, och började yra. Han förenklade världen, och människorna runtomkring var till för honom, hans egendomar, och hans egenskaper förnärmar dem som stod honom nära. Halsduken fladdrade i vinden. Blodapelsinerna dallrade under hans kindben. Han var lugn, och doftade köttbulle.

Kristdemokraten

Han på andra sidan ljuset vibrerade i en fasansfull takt, för han ville komma nära ljuset. Han trodde, och han trodde sig också veta. Vetendom var hans nisch. Blixten slog ned i ett träd i hans trädgård, och det föll ned, med rötterna spretande i luften som tår på en elektrifierad katts tassar. Då var ljuset inte mycket till å ha. Men, ändå. Ljuset. Det säregna, bländande, kvävande ljuset.

Frun hade en suprematistisk vagina. Hans rektangulära penis passade bra in i den. Triangeln gick in i fyrkanten. Men vad som var viktigast var att hon var så ren. Ett rent kön var en dygd. Rent hår också. Men bakom öronen, där satt lukten som aldrig kunde tvättas bort. Den tyckte han i smyg bäst om. Han jobbade med kvinnor varje dag, men annars var han aldrig på nog långt avstånd. På trottoarer höll han avståndet. Skulle ett hårstrå nudda vid honom kände han det i hela kroppen. Mest i snoppen.

Landningsbanan på bakgården var gjord av omskurna förhudar. Där landade han. Där hade han sin lilla nedslagsplätt i tillvaron. Där blev han i något ögonblick om dagen fullkomlig, även fast han var tvungen att inse sin egen ofullkomlighet gång på gång under hela dagens lopp. Förhudarna tänkte han förvalta idag till förmån för kommande generationer. Hans förstföddes skulle så småningom läggas till samlingen. Så pinsamt det vore, om hans penis såg annorlunda ut än sin fars. Då hade han hellre önskat att där hade växt ut en cylinder, ren, slät och utan personlighet. Först skulle den vara liten och söt, som en beige cigarettfimp, men med åren skulle den nog växa till sig. Kanske till och med bli konformig.

Den suprematistiska approachen till könet och könssamvaro var behändig när man satt i en maktposition. Var två former likadana passade de bättre ihop. Nej, det kunde inte vara sant! Motpoler måste det vara, kvinna och man och därmed basta. Titta bara på deras geometri, en rektangel är inte lika skön att ha i en triangel som att ha den i en kvadratisk hålighet. Sådana som gillade samma geometriska form skulle brinna i helvetet.

Han inte bara höll på att bli skallig, det var början på ett totalt molekylärt förfall. De olyckliga hade kollapsat tillsammans under hårfästet och utlyst allmän panik. Mannen höll hårt i sina riskfaktorer. Små kalla droppade ömsom kondens bildades och föll. Majstången restes sent i år. Årstiden förflöt, nya stjärnor uppstod och nattens kromade

räcken blänkte i natten. Dubbelkromosomer där ute på gatan höll varandra i händerna. De gick på bönor, omkullvältrande i sina omtankeslösa omloppsbanor. ”Storföretag är också människor”, sade han. Bar foppatoffeln till vardags, men den var gjord av päls. Mellan hans framtänder satt den outsinliga dumheten och samlade tomheten hos ett helt politiskt parti. Vinden ven mellan framtänderna, där den...ljudet stannade upp vid underläppen och dog.

Valen

Det låg en ny sorts kärlek i luften. En fräschör som inte funnits på länge. Fettet som gjort det så svårt att ta sig fram, och ands, och klä sig fint, var förtunnat, nästan borta ur luften. Allt de var uppbyggda för, allt de hade velat vara, allt de kunde vara, var plötsligt en möjlighet.

Men det blev väl val.

– Nej, sa han. Primitivmedel är ett sätt för dem att göra saker som strider mot hur världen är menad att vara. Ger vi dem möjligheter kommer de bara att göra allt annat än det som den allsmäktige ville från början; de kommer stärka köttets roll. De kan väl bara stoppa den i röven istället. Det vill Han! Han skulle hellre välja röven!

– Det betyder att bögarna bevarar skiten ur varandras oskulder? Även de som får vara gifta. Röven är såpass ren.

Då han reste sig från bordet följde byxorna med från stolen och knäna vilade på golvet, handflatorna mot marmorn, dammet fastnade i svetten, kinderna dallrade under kindbenen, litet blodapelsinfärgade.

– Blodapelsin? Det är bara så pretentiöst. Håll käft, de är röda. ”Röda” för satan.

Alla som talat tystnade. Det var för sent att resa sig upp på ett elegant vis så han drar upp byxorna med en tydlig och bestämd rörelse.

– Det som händer i en blodapelsin är oberoende av situation, tryck och plats alltid (och här tog han en paus, och rycken i hans ansiktsmuskler avslöjade att han höll på att göra ett val) sorgligt. Huden spricker, de små celluliterna spricker, det kommer ut nåt slags frätande syra som svider i ögonen, det som ligger under är helt vitt. Och svampigt. En gång hittade jag på ett system för att skala en apelsin, men det har jag glömt bort. Ibland krävs system, och att skapa kod. Det har jag lärt mig av (och här satte han i halsen). En blodapelsins känslomässiga tillstånd beror på den rumsliga kylan, värme värmer ju. Den blir på gott humör. Sockret kan mogna, membranen bli lite mjukare. Det är alltid en fröjd att se en välmående apelsin. Den är sötare desto mer den fått se.

Ingen hade lagt märke till att han hade somnat, än mindre han själv. Han såg allt som hände runtomkring genom sina ögonlock men kunde inte röra sig.

Kapitel X

I garderoben där han hade varit instängd så ofta som barn fanns blommor. Han åt dem och solade sig i det ultravioletta ljuset. Hur uppstår en skog? Någon ställer dit möbler, och träd, och sen är det bara en skog. Ett hus är det ingen som vet hur det uppstår. Hur människor hittar dit är det ingen som bryr sig om.

Havo sitter där vid ett bord och vet inte vad han skall säga. Han känner sig närvarande och vid sina sinnen, men den ena skinkan sover. Hur skall han kunna tala med ena skinkan i drömmarnas land, förlorad i medvetslöshet, och vit som bröllopssatäng? Torr som näsduksspets och vibrerande i värmen. Den blev rädd och somnade i rättan tid, vit, torr. I rapida skinkrörelser vibrerar den i en annan tid och en annan rymd. Majonnäsen klafsar fast utanför, bakom persiennen., men krafsar inte som en oförskämd hund, för ljus producerar inget ljud. Han hade en massgrav av räkor på mackan. Det var inte ens en räksmörgås längre. Det året hade räkfisket gått bra. Räkorna var mindre men fler, gubbarna hade gått av skiftet med mer vatten i stövlarne än vanligt. Vanligt var inte heller att de gråtit när de kommit hem. Deras armar hängde löst vid sidorna. Han somnade med ansiktet ner i smörgåsen. Paralyserad och halvvaken kunde han se genom sina ögonlock. Hade han åtminstone haft en nära döden-upplevelse kunde han ha fått se sig själv med viss distans, men nu hade han doften av dill så nära att han höll på att kvävas av den, i graven han lagt tillrätta åt sig själv.

Infoga endast bokstäver där inget ljud finnes i ljuset.

Kapitel X

Havo låg nära ljuset denna gång.

– Jäklarns, jag orkar inte, jag är inte vansinnig. Jag är helt vid mina sinnen. Jag ser väl vad som finns framför mig? Och känner det som ligger över mina ben? När jag vaknar vet jag att jag inte drömmer, jag vet att jag sitter och skiter på mitt dass och inte i min säng i sömnen! När du vaknar, är DU fortfarande i en dröm?

– Och du ligger nära nu? Hur känns det? Är du rädd?

– Jag är inte mer rädd än när man håller på att bli levande begravd. Vad fan tror du?

– Berätta mer.

Väntade de en liten stund längre kom de att kunna känna porerna täppas igen överallt och blodfetthalten stiga. Det var så det kändes i början. Efter det fanns det såklart syrebristen och medvetslösheten. Inget extraordinärt. Det var bara en långsammare variant av att drunkna i sitt eget hav.

– För att jag inte får dra för mina draperier!

– Det är ett experiment. Jag skulle aldrig låta något skada dig. Du är min vän.

Jag hyser iallafall medelstarka känslor för dig och vill att du skall må fint iallafall ibland.

– Ja det är fint, o ja. Nu skiter jag i det här.

Han snubblade över stolen på väg till fönstret och drog för. Det lilla hjärtat sprang också. Röven hojtade till i en tonart som föreslog någonting sant. Något allmängiltigt och rent.

Och för var och en, för var och en för sig själv. Varje man för sig, det blir lättare att räkna.

Havo, Sievert och den stundande dagen flöt. Sievert matade Havo med glass.

– Apokalippo! Glassen man gärna sätter i halsen!

Sievert är en obesudlad man. hans sinne är friskt som en citronklyfta och kläderna sitter ordentligt. Ingen smuts komma honom nära. Förutom i hans egen dröm. Men någon annanstans tänker någon annan sjaskiga tankar om rektanglar som fyller kvadrater.

Staden?

Negationer och dekonstruktion var vad denna stad är uppbyggd av. Tar man bort taken och väggarna ser man vad de egentligen handlar om, tristess och den väldigt sällsynta epifanin om att det kanske finns något att hoppas på. Vissa drar slutsatsen om att hoppet ligger i det gudomliga. Många går till kyrkan i brist på annat. Söndagens drift spänner under bältet. Lördagkväll dricks det brännvin.

Efter havoc

Här byggde människorna ovanpå spindelkonstruktioner, till skillnad från resten av landet, där motsatt förhållande rådde. Det var väl så kyrkan hade kommit att stå där den stod, för ingen annan förklaring till dess svåråtkomliga placering stod att finna. Sedan hade alla andra byggt sina hus runt den. Bara lagt sig runtomkring, som barn efter fruktstund, trötta och mätta. Sådan jord, sådan uppfostran. De växte upp med varandra i en intrikat nätformation, berg upp och berg ned, och löstes upp i densamma. Själarna rann efter dödsögonblicket nedför vägen och landade i vattnet. Därnere vid vattnet stod Havo och tittade upp. Idag skulle han ta bort den.

– Här är du.

Sievert kom nedför vägen, korsögd.

– Är det här du är.

– Hurtiga vindar idag.

– Det luktar ju mer fisk än vanligt, men men.

– Perfekt enligt mig. Idag skall det bli av.

– Jo.

– Varför är du korsögd?

– Jag vet inte.

De satte sig på bryggan. Deras knän vidrörde varandra, men de flyttade inte på sig. De satt med knäna och tankarna vidrörande, och de höll käft. Vattnet var hårt och varmt. Kaffet var kallt men näringsrikt. Armhålera var rena och röven med vanlig skinklukt. Gatan var klok och sprucken, precis som farmor. Fotgängare fanns det gott om. Stenarna de gick på liknade bönor. De sög på dem ibland, för att få saliven att börja rinna. Det smakade dock bara smuts, som allt annat i denna by. Nord smakade jord, syd smakade syra. Och inte ens god syra, inte sådan som kunde fylla synfältet med nyanser bortom nyanser, utan syran som fick smaklökarna att ramla av. Först ömmade de och svällde upp. Undantagsvis, när de inte ramlade av av sig själva fick de slitas ut med långa tum- och pekfingerklor. Sådant kunde vara skönt.

– Hur känns det?

– Jag vet inte. Jag är trött. Men friheten är frisk som en salladslök, egentligen.

Här fick de ont i magen av örfilarna, både dem de fick och dem de gav. Magen blev

röd och öm. Ät inte korvarna. Vädret och humör beskrevs molnvis. De var urkramade och ihåliga, människorna. De kramades aldrig. De kramade vatten ur disksvampen och tänkte på den första kyssen, den oljiga sammandrabbningen av ansikten som uppstod ur en trasig ekvation då jordens rörelse stannade för en bråkdel av en sekund och tvingade fötterna att snubbla till. Tryckte in tummen i käften och drog ut en salivsträng, hård och sval. Det var på grund av saliven som de tappade fotfästet ibland och tryckte sig mot varandra. Men som tur var hände det sällan. Att vara sårbar är en tyngd.

Det var timmarna innan soluppgången, och de båda figurerna nere vid bryggan började så smått röra på sig. En mås skrek till och flög iväg.

Det var kanske världens sista valborg, och de första häxornas högtid. Känn, den sista valborgen. Detta var dagen då han verkligen skulle göra slag i saken och bränna ned kyrkan. Varför hade hon ens byggt den? Människan med sina gelatinglober (de sades vara allseende, senare tryckte hon litet på dem och de gav vika och slutade fungera). Bara sådär. Ytan blev skrovlig och torr, det fastnade litet av den på fingertoppen. Var det allt de gick för? Därför var hon tvungen att hitta något annat på vilket hon kunde sätta sin tilltro, och kyrkorna bankades upp här och var, som uthus, trummor, slemtrådar, fettkuddar, skrofler, människan som i sin nedärvda nihilistiska kärlek började förstöra för sig själv bara för att kunna få sig själv för sig själv, var nära att få som hon ville. Tanken var inte lätt. Människan hade alltid gapat efter för mycket. Hon hade till och med bytt ut kunskapen mot tro. Sedan hade inte det heller funkat.

De började gå uppåt.

Oändligt tung som den gule dvärgen i fjärran romantisk horisont, som den vita guden trevande med tassen i natten var tanken om slutet. Kanske var den redan här. Nej, men se! En dag dog. Den var ändå ful. Hej då.

– Men du, var ställde jag nu bensinen?

Han pysslade med sånt här nu, han var gammal. Placerade sina gamla löständer i ett glas urin från morgonen och undrade nästa morgon varför, åh, varför. Hans leende var mörkt gult.

– Under busken där.

Undergången hade varit till stor nytta för de människor som redan innan de överlevde alla andra livnärde sig på att söka och finna. Det fanns så mycket bensin, både utspilld och fortfarande innesluten i tankar, mat, röd och grön asfalt, brända rester av en tid som ändå inte funkade. En sopa. Så sopig var tiden. Så sakta gick de uppför vägen,

långsammare än det var tänkt.

Laxen som sprattlat idiotiskt kring vaderna i ån låg som en spetskrage av stickor på land. Det gällde att hitta så många som möjligt att man kunde tillverka ett fint halsband som skydd mot ovälkomna känslor som strålade från bröstet som radiostrålning. Ånger kanske, och lite oväntad, märklig eftertanke.

De visste att de var tvungna att se till att alltid ha vatten vid sin sida när de reste. Haven kände dåförtiden samhörighet istället för fiendskap med dem och bubblor i kluster bildades på ytan när de talade, som när en idiot tuggade fradga. Men havet är klokt, som alla andra som äter mycket fisk.

När Havo hittat bensinen i busken stod han en stund med dunkarna i nävarna och blundade. Det var samma buskage som han hade suttit i som barn, dag ut och dag in, och tittat på sniglar. De gillade öl, hade han upptäckt. Han hade inte haft någon aning om vilken förberedelse hans liv skulle bli efter det. När han några år senare själv skulle smaka sin första öl skulle han upptäcka att han också blev pigg. Hans hals skulle kännas pigg. Och hans mage skulle kännas pigg. Hans knän skulle bli pigga. Öl gjorde sniglar och pojkar snabba.

Löftet om brand gör gubbar pigga. Han stod inte länge och erinrades gamla dar. Solen höll på att gå upp och de två gick upp mot kyrkan, i skydd av det dåliga läget och halvdunklet krossade de varsitt fönster.

När kyrkan brann steg värmen och ljuset som själar ur trädens döda kroppar. Detta hände även när de brann, och röken stack i ögonen på de kvarvarande bland flisorna på marken. De avundsjuka stod på säkert avstånd, de fick vänta på sin tur. Biblarna hade brunnit klart, och inget mer ljus strålade från dem, endast i minnet sken de, och de kvarvarande grät, de visste om att enfaldigheten bara växte för var generation. Havo stod bland dem, tuggade luft och munnen skummade.

Den enda måne de kunde se nu: Neptunus vilda barn, bortom moln av vulkanaska och sorg. Den nya omloppsbanan kring Jorden lugnade honom dock och istället för irrationella svängar och skämtsamma skutt flöt nu hans bana jämnt och sakta. Om nätterna lyste han starkare än solen. De små människorna muttrade och drog sig längre in i buskagen.

Kluster av bubblor på vattenytan avslöjade dess humör. Dammiga rötter svepte kring katternas ben och grannar viskade till varandra om den alldeles för sköna solen. Nu var det gjort. Han strök ett fuktigt finger under näsan. Snorrännan blev svart. Det som

tittade upp ur vattnet saknade både självmedvetenhet men även fingrar och tår, vapen och vänlighet. Stanken som sipprade ur dess rinnande ögon fick dem att väsa och rygga tillbaka. Medlidandet högg tag om Havos bröst, han ville egentligen inte tycka synd om den styggelse som började kräla upp mot honom. Ett flygplansvrak började flyta in mot stranden så han lånade en av dess plåtbitar som tillhygge. Ångrade sig och sprang så fort han kunde på skärvor och hal tång, upp mot den fuktiga staden. En bit upp på en stig som ledde in i skogen stannade de.

– Kan vi äta en glass nu?

– Ja, men du får mata mig. Jag bara spiller.

– Då blöder majonnäsblod.

– Va?

– Då blöder man ju näsblod.

Ur den tjuriga yrvakna musten i början uppstod en strömledande, självförsörjande, opretentiös, partenogenetisk, octagonal, flygg, ultraflourescerande och analfabetisk partikel. När ingen tittade!

”NU KAN INGENS NAVELSTRÄNGSBLOD RÄDDA OSS LÄNGRE” stod det på plakatet i formatet tre gånger fem meter, och planschens kanter hade flagnat och såg fuktiga ut. Havo smög förbi, med tyngdpunkten i mitten av foten istället för på hälen. Det var en katts gång, men det tänkte han inte på. Mest av allt tänkte han på att komma hem så fort som möjligt. Och på vad hem var. Och på vem som var därhemma. På de rundslitna bönformade stenarna på vilka han gick. Ljudet var nästan som det som skapas mellan kantigare stenar, bara mer mjöligt. Men han tänkte inte mer på ljudet än på de miljardtals år som behövts att resa det vittrade berg på vilket han nu smög. Det var synd, för det hade varit en intressant tanke. Hur många solförmörkelser hade exempelvis dessa stenars skuggor dansat under? Hur många filosofers frågor hade idén om dem utstått innan sockersjukan trollat bort viljan att tänka?

”Inte konstigt att man snubblar hela tiden” tänkte han också. En sådan här tanke var sällan utan orsak. Han hade snubblat till där, på kanten av trottoaren. Skall en titta upp mot ett numer daterat meddelande får en se sig för. Det kan komma en kant. Inte bara när en kör bil måste en vara nykter, egentligen. I så många olika slags situationer var det tvunget, men inte under en promenad. Troligtvis skulle även detta börja regleras, så nu skulle det promeneras onyktert utav bara helvete.

Hur långt de hade kvar att gå visste ingen av dem. Bara resten av vägen, tydligen. Den blockerades av blyghet. Handen som nuddade vid den andres åkte tillbaka in i handleden. Det var av samma sympatiska mekanism som drev snigelns att studsa tillbaka in mot huvudet vid vidröring av ytor (olika). Ett tag därefter skulle deras armar haka fast i varandra, och ännu ett tag därefter skulle deras armar falla av av sig själva, i en värld där kärlek inte är en rättighet utan en obekväm handling.

Hypnos, eller iallafall en väldigt sömnig psykodynamisk session. Långt under ett berg.

”När du vaknar skall du helst inte ha kommit ihåg mycket. Vaknar du med ett trauma har det gått lite långt va. Kommer du till exempel ihåg smärta är det fel. Kommer du ihåg att du var rädd är det också fel. Smärta och skräck är känslor du helst vill glömma. Ingen vill komma ihåg stunden de var rädda sist.”

”Ingen är alltid flera. Är det inte konstigt. Alla är alltid flera också, men varför är *Ingen* flera?”

”Jag vet inte, var tyst nu. Och glöm inte bort att andas. Lyckas du somna ifrån en tråkig stund är det inte säkert att du vaknar, eller jag menar inte säkert att du glömt smärtan av att ha varit med om tristessen, när du vaknar. Det är när du vaknar som du kan vara återställd och oförstörd av dagen.”

Han försökte avgöra om han satt på puben eller i ett tåg i rörelse. Hursomhelst var bådas toaletter ur funktion. Vidare kunde han se månskäran vilket väderstreck han än vände sig. Således var han väl utomhus. Men det var varmt, och han kunde ana fluglarvers närvaro; dock på gott avstånd. De vistades sällan utomhus. Här fanns inga barn, böcker eller katter i den märkbara närheten. Inget kaffe. Bara en förlamande doft, och ett svagt sprakande ljud. Elektricitet hade alltid haft en smak av järn, och känslan av den var stickig och bultande. Det finns ingen annan anledning att känna och smaka på elektriciteten annat än då en måste koda den. Det går inte att omkullkasta dess goda rykte utan att på riktigt ha haft den inpå livet. Innanför byxorna. Han nöp löst sin örsnibb, som kändes lite som en pannkaksflik, vilket den alltid hade gjort, och en känsla av trygghet infann sig. Han visste att han aldrig skulle komma elektricitet ordentligt inpå livet. Det skulle bli hans sista verk. Elden var snäppet bättre, just nu iallafall.

Bakom den mycket tunna gardinen, som sakta hyvlade mot glaset, sitter en träkatt. Med ögon av trä och stålklor skulle denna sitta länge för att se glaset nötas sönder av denna gardin. Ljudet av en aluminiumburk som faller till golvet ter sig underligt välbekant i havet av vitt linne och skulpturer.

Lyktstolparna

Att kräkas på lyktstolpar om vintern, vad har det för mening? Ur grundidén att spy, vad kan härledas? Om handlingen är ett argument, vad är då tesen?

För att inte spy krävs det att inte ha någonting att spy på. Lyktstolparna är premisser. Men krävs det verkligen lyktstolpar (hur uppstår lyktstolpar?). Det är än så länge okänt. Det skulle kunna vara att det är för kallt för att spy. En annan premiss är att det skulle gå snabbt att springa. Vintern är där ett viktigt kontraargument, det går inte att springa i vissa snölag. I alla typer av snö går det sämre att springa. Är skosnörena dåligt knutna går det också mycket sämre att springa, och handlingen fördröjs, eller uteblir. Kanske snubblar han och slår ut framtänderna på den nedsölade stången.

Genom natten kom elektriciteten, och från armarna, genom halsen och ut genom munnen kom strålningen att släcka den med. När de var små sades det att något landat på bottnen av havet och stannat kvar, dött där, men att dess kropp ännu utsöndrade värme och gult ljus. Allt liv härstammar ur något dött, det döda sprunget ur något vederstyggligt.

De brukade springa runt om i omgivningen, hetsa upp varandra. De var små och målmedvetna, missiler med en svängradie på en femöring, kom in i trånga utrymmen och gjorde stor skada.

”Spy där!”

”Ok.”

En av dem kunde göra det utan att stoppa fingrarna i halsen. Men det var inte ens en samhällskritik, då. Då var det endast den rena genialiska handlingen som spelade någon konstnärlig roll för gruppen. En hade röda vantar som fladdrade bakom honom då han sprang, fastsydda i jackärmarna, de signalerade flykt. Hans gula luva var ledljus, spring gärna efter.

”Det kommer någon!” Det hörde till det vanliga att de skrattade då de sprang. I skrattet hördes magsäckens kvarvarande vätskor skvalpa runt, förväntansfulla att frigöras.

Detta var efterapokalypstidens motsvarighet till att skjuta ut en ko ur en kanon. Det var bland få handlingar de hade kontroll över, för tillfället. De träffades drev omkring med sin hjord, umgicks, och tävlade på detta sätt. Tjuvrökte, snusade och utmanade varandra. En annan behövde inte ens stoppa fingrarna i halsen. De kräktes på lyktstolpar, i

brevlådor och pissade i hinkar. Trädde små hårda äpplen på skott av hassel. Äpplena åkte cirka 200 meter i hög fart. De kastade även jordkokor. Var de hamnade var svårt att se, eftersom de kastades ut över en åker. Det var också oviktigt var de hamnade.

Med kärleksfull blick såg han nu på när hunden konvulserade över mattan. Alltid, varje gång, ständigt över en matta för att slippa stänk. Hunden kräktes upp äggulan men åt upp den igen direkt och Havo såg det han förut sett med förakt och avsky; med kärlek och vana. När hunden hade varit ung och mjuk i skinnet stod spyorna honom upp i halsen. Det var med vankelmod han torkade upp dem med en flik av kaftanen. Hunden tjuvöppnade alltid sina julklappar natten innan. Det låg alltid köttbullar i paketen så det är klart.

”Det var ju länge sen nu.”

”Vadå?”

”Häxorna.”

”De gamla vanliga kanske.”

”Just det.”

”Vi är ju många andra vid detta laget.”

”Synd bara att vi inte har kvar glamourens magi.”

”Det var väl den tråkigaste ändå?”

”Jag vet inte, kanske. Men det hade varit skönt. Kunna visa sin andra natur någon gång. Eller naturens natur. Allt har blivit så...skakigt. Kan inte förklara. Det är som att skärpan är trasig. Kromatiska aberrationer utan mellanliggande kristaller.

”Du var inte så dum på att förklara.” Sievert himlade med ögonen åt Havo.

”Har nåt mellan tänderna. Kan inte få loss det, sitter därbak. Kan du se?”

”Det är för mörkt. Måste vara fostervävnaden då.”

”Ja, eller bröd.”

”Kanske.”

Perspektiv hade alltid varit en källa till förvirring. Planeter likaså. Och i kombination ännu värre. Ju längre tid han ägnade åt att stå och titta upp mot månen desto säkrare blev han på att den bara hängde stilla i luften, rätt nära. Närmare jorden än annars. Annars hade den alltid varit så långt borta, men nu var den stor, lågt liggande och vibrerade vid horisonten. Snart kunde den smulas sönder mot trädtopparna därborta. Styrd av vind och magneter skulle den ner i jorden på jorden. Naturen var full av obegriplig matematik, därför var den svår att räkna med. Dess ojämna geometriska former var lätta att fastna med blicken på. En djävligt enkel uträkning var den gällande hanar och honor. Så väl de passade ihop. Att de skulle vara tvungna att krångla till det sådär, tänkte kristdemokraten. Om något skulle väl detta vara något de alla ville åtlyda, naturens lag, och alla kärleksyttringar voro åtbörder att skapa nya foster. Men så var det tyvärr inte längre. Fostren hade blivit något oattraktivt nu för tiden. Ingen ville längre ha dem, varken inombords eller på tallriken. Maten var blodfattig, och det fortlevande släktet likaså.

Havet hade en inbyggd återställningsknapp. Den fanns på djupet (djupt), en dök i och märkte av den. Ju längre tid människorna låg i desto friskare kände de sig. Det sades att det bara var magnesiumet men det var en alldeles för prydlig innehållsförteckning. Några letade efter den, men människan kunde bara ligga och vispa med simfötterna vid ytan, bara blekfiskarna längst nere visste var den fanns. Om någon hade tryckt på den i tid kanske allting hade varit okej. Inte som vanligt, men okej.

Uppe på stranden hade ett fruntimmer sköljts. Männen där började genast slåss om hennes gunst. Vem skulle få henne? Vem skulle vinna kampen om detta åtråvärda kjolstycke? De hade faktiskt inte en tanke på hur hon mådde. Inte visste de heller om hon levde eller var död. Om hon hade legat i havet för länge? Skulle de ha kupat en hand över hennes halvöppna mun kunde de ha känt en svag pust av luft, eller letat efter puls med känsliga fingertoppar. Det var ett senare göromål. Det kanske inte ens var en kvinna. Eller tvåbent. Men det var en senare fråga. Nu skulle de slåss.

Vaken var solen, igen. Det hände ibland. Smälte bort det mesta av brännvinet. Det hände ibland när stålarna blev tillräckligt starka. Här utkämpades kampen mellan majonnäs och brännvin; sol och massiv neurondöd; upprättaren av liv och nervernas nedbrytning i kroppen; fotosyntes och berusning. På ena sidan står liv och andra sidan är död. Men kommer livet för nära är det samma sak som att dö. Sievert var en strålande entitet, en som händerna drogs till som fjärrans starka magneter till kylskåpsdörren därhemma. Modet måste upprättas, och Havo måste förändra tiden...förskjuta, eller till och med glömma den.

”Jag har glömt alla jag brukade tycka om. När jag försöker dra mig till minnes kommer bara oförenliga kombinationer upp i mina tankar, citron och våta sockar.” Men dig tycker jag alltid om. Vettu. En puss? Kan du inte komma närmare? Så mycket som han ville ta Sieverts hand blev det bara till rörigt i hans mun. Som när gylfen redan var öppen och första knappen på byxan lämnade ett snabbt accelererande tomrum ner till skrevet, hopplöst och pinsamt. Havos orakade kind skulle senare komma att bli som ett rakblad mot Sieverts hals.

Det blev vår. Varmt, och sluskigt i rabatten.

”Jag vet fortfarande inte vad snor e. Men ja...”

Sievert skrattade till. Det var ett ljud som lös upp hela periferins små vattendroppar så att de började glittra.

”Ja, nä...Är det nåt nytt som har kommit på senare tiden?”

”Måsar har ju också pennor. Eller vänta...”

En råtta kilade runt hörnet.

”Nu tappade jag bort mig. Helv...Jamen bara måsar kan använda sina pennor till flykt.” Havo skrattade till, men somnade om. Vaknade till några sekunder senare för att fortsätta, samtidigt förde han anteckningar på lakanet. ”Element. Kodning av element. Elementen är till exempel värme men också ett väsen som kan finnas i en grund. Ljus.” Eftersom han tappade bort sig igen tog han här en paus. ”Element...vad är nu detta, var var jag nu?” Sievert tittade upp från sin kudde. Havo tog en paus lång nog för att plocka åt sig en bit snörliknande vävnad från den. ”Här? Kan element vara här och nu eller måste de vara en ständig, klar, fast punkt? Eller är de bara hemtrevliga? Inte för att jag bryr mig men.”

Den hemlöse har lättare än en annan för att fastna för en människa men också lättare att vakna innan den andre, plocka åt sig sina få världsliga ägodelar och gå när det inte längre fungerar. Det är ganska lätt att dra. Men han hittar inte hem. När den som har ett hem skall hitta någon är insatsen högre. Därför sker det mer sällan. Den vågar inte, som har ett hem. Eller så går det så sakta att tiden står stilla. Då måste snigelns strupe fuktas med starkpilsner.

”Vi måste trycka ihop alla de människor; gamla, vita, skrynkliga, kvalmiga, tunnelseende, idiotiskt malande, självcentrerade, inrutade, inälvskarvande, rotfruktsdoftande – till en enda mumlande massa. Som majonnäsen, bara för att kunna studera alltså. Få reda på symptom och botemedel och verkan, orsak etcetera och så vidare. En majonnetisk klump.”

Det var viktigt att sortera. Dels inför framtiden, men också för att hålla rent i sin egen omedelbara närhet. För sinnesstämning och ordning. Burkar, kartonger, flaskor och maskfoder. Språk, individer och tankar. Konsonanter var för dem som trummade och vokaler för dem som sjöng. Möss, till exempel, hade en medfödd lust att sjunga. Synd bara att de inte kunde. Människan hade en medfödd vämjelse för varandra, ändå kunde de inte låta bli att mötas, ibland för en kort stund men helst för livet. Alla hårda vokaler och människor fick leva för sig, de mjuka för sig.

Mänskligheterna var uppbyggda av hemligheter. Så vilka var alla dessa? Jag tror inte jag vet om någon. Jag vet inte varför de flesta grät, bara varför de skrattade, när de nu gjorde det. Vet därför inte heller varför vissa valde att sätta kniven i sig själva, bara hur. Varför någon väljer att sätta kniven i någon annan är sällan en hemlighet. Men varför den väljer att för den andre berätta varför är en gåta, men kastas kniven mot ett träd är det sällan av någon speciell anledning. Så behandlas naturen. Träden är oskyldiga, gräsmattan är oskyldig (men till skillnad från himlen blöder den inte). Himlen går inte att skära i, oavsett vad de andra säger. Ett löv fastnade i himlen, sedan den oförorenade tiden. Rätt länge för ett löv att vägra komma ner. Nu fanns det ett helt träd som åkt upp i luften. Det var helt i sin ordning. En explosion, en ganska liten i jämförelse med allt det andra men tillräcklig. En explosion för liten att fira en födelse med, men stor nog att fira någons död.

Utan ögon och ben svävade de i jonosfären, förfärade över allt damm. Sedan dagern steg hade det bara blivit smutsigare och smutsigare. “LÅT OSS HÅLLA INDISKA OCEANEN HEMLIS! DET GÅR SÄKERT!” tänkte de, och hörde synapserna kollapsa litet.

Var han för medveten om apelsinen han skalade förstod han ingenting av den. Åt han för snabbt funkade inte maten. Läste han för fort föll hela meningar bort, eller hela meningen. Därför fick han gå försiktigt och äta eftertänksamt under stark belysning.

Färgen grön var svagt erinrad och höljd i ett mytologiskt skimmer. Även cirkeln, och sanden. Källan hjälpte inte längre mot törsten som uppstått i den intellektuella torkan. Att äta fisk hjälpte inte heller, den ätliga var ju utdöd och i dess ställe hade en kvastfening skrämts upp ur djupen. Den var pittögd och den förra undergången hade gjort så att den tappat minnet. När jorden hade levt ut sina fantasier som varfylld böld var hon tvungen att klämma ut litet i taget. Vätet pyste även den ut. Det råkade bli gas där det egentligen bara skulle ha varit kaos.

Som glassar smälte de i solen, till en enda glass.

”Jag gillar inte glass, det gör mig illa till mods. Tycker det är något fundamentalt fel på hela konceptet.” Apocalippo – den gigantiska domedagsglassen, som gjord för att sätta i halsen.

“Vad som sämre är: den eviga kärleken som sträcker sig över generationer, mellan återuppståndelse till återuppståndelse, bortom död och rum, är ett koncept så dåligt att det är svårt att greppa. Hjärtesorgen blir evig.” Sälskallar hade bildat ett buckligt täcke på bottnen av Östersjön. Det rös till på ytan. 20 Sv.

“Söt och fet som en viktig, men näringsfattig körtel. Och så flyr den, krypande men omöjlig att fånga. Sen är den borta.”

Solen bara fnissade, sinnessvagt och sprött. Sjöhästar flöt upp till ytan. Precis när de började trivas. Bräckliga som poeter och *plutt* så dog de bara. 7 Sv.

”Såhär blir det jämt när jag äter glass. Därför ville jag inte ha den egentligen. Men du bara gav mig den.”

Dansa i solnedgången med era platta rumpor! Dansa apocalypso tills de blivit ännu plattare! Det tar inte så lång tid. Vad kommer hända med vår trädgård efter apokalypsen? Om vi odlar 14400 rosor, kommer alla dessa till himlen? Vad händer med dem andra? Och oss? Måste vi odla färre rosor? Försök du dansa efter solsjukan. Vad kommer att hända med rynkorna efter calypson? Vad händer med skinkorna efter apocalypson? Postapocalypson? Alla som haft problem med att finna sin plats i världen får en lösning, blir själva outskiljbara delar i sällheten. De som inte kunnat tänka längre än magsäcken räckt, inte kunnat bli mätta, blir översköljda av jordens samlade sovel. Alla dansar de platta skinkornas dans, skrattrynkornas utslätande calypso, välgörande och värmande. Calypson – Även kallad de platta skinkornas förbannelse. Snigeln far ut ur hålet när allting fryser till is. Och så har vi hattifnattarna. De ser ut som upp- och nedvända strumpor och deras armar växer ut ur armhålorna.